

Kim jest strażak?

Celem pierwszych zajęć z tego cyklu jest zapoznanie dzieci z sylwetką strażaka oraz wprowadzenie ich w zagadnienia związane z zadaniami straży pożarnej. Proponowany konspekt zakłada zebranie informacji na temat wyglądu strażaków oraz znanie ich pracy wynikających z doświadczeń dzieci oraz obejrzenia ilustracji przedstawiających strażaków podczas działań ratowniczych – przy założeniu, że nie możliwości przeprowadzenia zajęć z udziałem strażaka ani zorganizowania zajęć w jednostce ratowniczo-gaśniczej.

Konspekt zajęć dydaktycznych

Temat kompleksowy: Poznajemy zawody – strażak

Temat dzienny: Kim jest strażak?

Grupa wiekowa: 5-latk

Cel ogólny: Kształtowanie pojęcia „strażak”

Cele szczegółowe:

Dziecko:

- wie, jak wygląda strój bojowy strażaka,
- potrafi wymienić elementy ubioru strażaka,
- orientuje się, na czym polega praca strażaka,
- rozumie znaczenie pracy strażaków,
- reaguje na polecenia prowadzącego,
- zachowuje porządek w miejscu zabawy.

Metody:

- asymilacyjne: opis, pogadanka, rozmowa,
- sposoby społecznego porozumiewania się: umowa,
- waloryzacyjne: pokaz, obserwacja,
- praktyczne: metoda ćwiczeń.

Treści programowe:

„Wesołe przedszkole. Program wychowania i edukacji przedszkolnej”, Małgorzata Walczak- Sa-
rao, Danuta Kręcis, WSiP, Warszawa 2009:

- zapoznanie się z pracą ludzi wykonujących różne zawody, spotykanych w sąsiedztwie przedszkola i domu (narzędzia, wytwory, rodzaj świadczonych usług) – s. 28,
- dostrzeganie sensu pracy ludzi, okazywanie im szacunku – s. 28,
- reagowanie na polecenia i prośby nauczyciela – s. 27,
- omawianie obrazków, ilustracji, historyjek obrazkowych; dostrzeganie zależności, złożoności sytuacji, związków przyczynowo-skutkowych – s. 31.

Uwaga! Uwzględnienie punktu „Treści programowe” w konspekcie nie zawsze jest wymagane. Czasem wystarczy informacja, że zajęcia realizują treści podstawy programowej. Zależy to od osoby, która będzie zatwierdzała konspekt. Przygotowując konspekt, należy uwzględnić program wychowania przedszkolnego realizowany w danym przedszkolu.

Formy pracy:

- indywidualna,
- zbiorowa.

Pomoce dydaktyczne:

- ilustracja przedstawiająca działania ratownicze (w załączeniu),
- opaska odbłaskowa na nadgarstek,
- kartka z numerem 998,
- arkusz ćwiczeniowy przedstawiający środki ochrony indywidualnej strażaka, elementy wyposażenia stroju bojowego (w załączeniu, jeden egzemplarz dla nauczyciela oraz po jednym egzemplarzu dla każdego dziecka),
- obrazek przedstawiający strażaka w stroju bojowym (w załączeniu, jeden egzemplarz),
- papier A3 lub gazety do zrobienia hełmów (w liczbie odpowiadającej liczbie dzieci),
- szarfy (po jednej na każde dziecko).

Słowniczek:

Działania ratownicze – każda czynność podjęta w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska, a także likwidacja przyczyn powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia (art. 2 ust. 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej).

Inne miejscowe zagrożenie – zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody niebędące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, zapobieżenie któremu lub usunięcie skutków którego nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków (art. 2 ust. 3 ustawy jw.).

Przedmioty środków ochrony indywidualnej – ubranie specjalne, rękawice specjalne, kominiarka, buty strażackie, hełm strażacki (§ 6 ust. 1 rozporządzenia MSWiA w sprawie umundurowania strażaków Państwowej Straży Pożarnej). Podczas prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych, pełnienia służby w podziale bojowym, manewrów, ćwiczeń taktycznych i działań ze sprzętem oraz sprawdzia-

nów wyszkolenia bojowego strażak wykonuje zadania w odzieży specjalnej, wyposażony w środki ochrony indywidualnej i ekwipunek osobisty, stosownie do charakteru wykonywanych czynności (§ 10 ust. 4 rozporządzenia jw.).

Uwaga dla osoby niebędącej strażakiem:

Ubranie specjalne o konstrukcji wielowarstwowej składa się z kurtki o długości 3/4 i spodni. Tkanina zewnętrzna w kolorze czarnym lub ciemnogrnatowym. Kurtka powinna zachodzić na spodnie. Kołnier kurtki w formie stójki. Rękawy szerokie. W dolnej części kurtki dwie kieszenie kryte patkami, w górnej części – kieszeń wpuszczana, zapinana zamkiem. W górnej lewej części kurtki pod plisą kryjącą zamek – kieszeń wpuszczana. Kurtka oznaczona taśmami ostrzegawczymi. Spodnie długie z szelkami. Nogawki szerokie i proste. Spodnie w dolnej części nogawek oznaczone taśmami ostrzegawczymi. Kominiarka wykonana z jednobarwnej dzianiny w kolorze białym lub odcieniu kości słoniowej. Na przodzie kominiarki otwór odsłaniający oczy, nos i usta.

Rękawice specjalne pięciopalczaste o konstrukcji wielowarstwowej w kolorze czarnym lub ciemnogrnatowym. Buty strażackie w kolorze czarnym wykonane ze skóry lub z gumy z możliwością zastosowania wstawek w kolorze żółtym. Buty ze skóry oznakowane elementami z taśm ostrzegawczych. Hełm strażacki w kolorze czerwonym. Skrupa gładka, bez ostrych załamań, boczna krawędź skorupy schodząca w kierunku uszu. Hełm wyposażony w osłonę karku i twarzy (§ 13 ust. 26.1 i 2 oraz § 13 ust. 27-30 rozporządzenia MSWiA w sprawie umundurowania strażaków Państwowej Straży Pożarnej).

Bibliografia

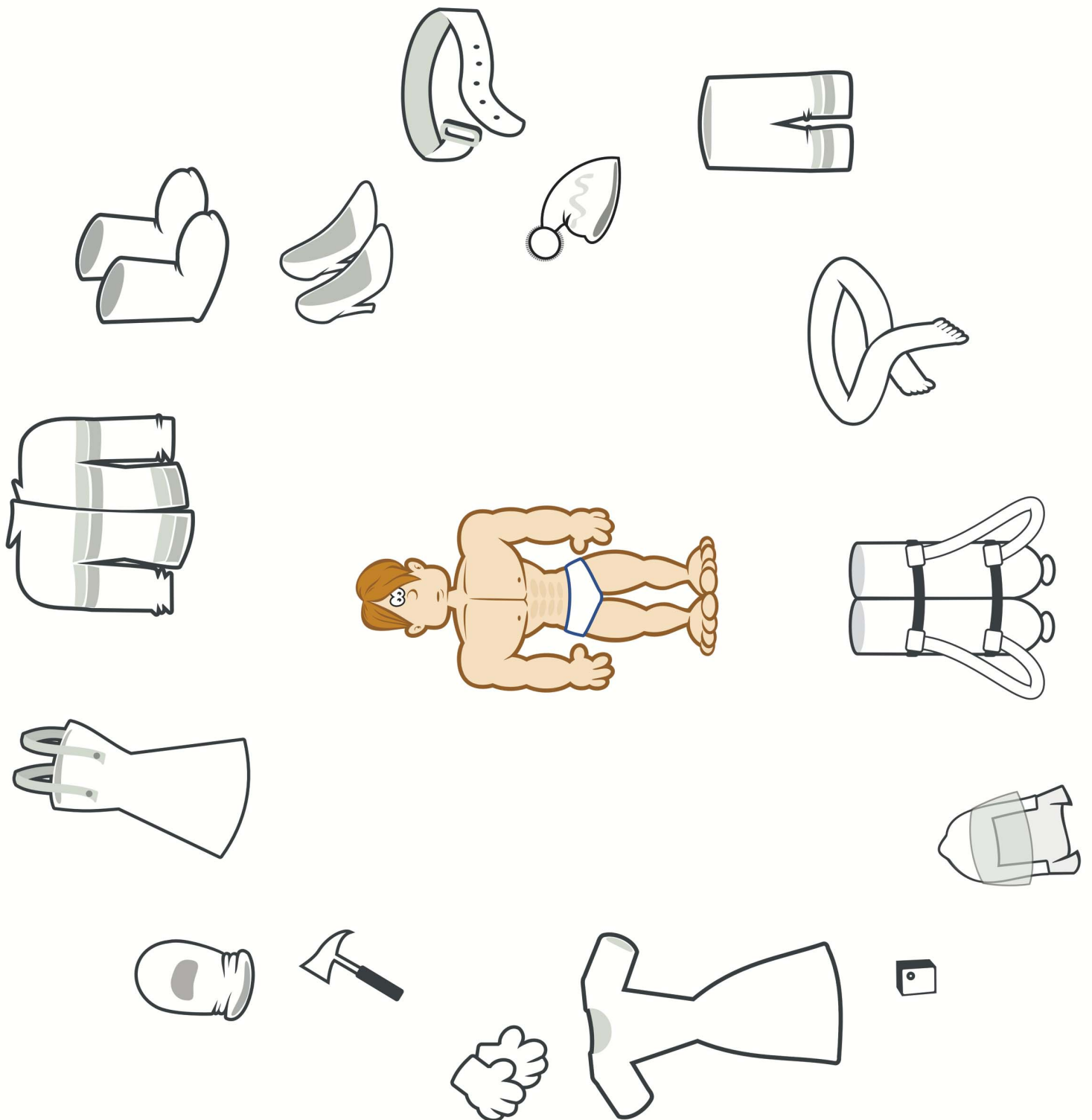
1. Ustawa z 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (DzU z 2009 r. nr 12, poz. 68 z późn. zm.).
2. Ustawa z 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (DzU z 2009 r. nr 178, poz. 1380 z późn. zm.).
3. Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych i administracji z 30 listopada 2005 r. w sprawie umundurowania strażaków Państwowej Straży Pożarnej (DzU z 2006 r. nr 4, poz. 25).
4. Zarządzenie nr 9 komendanta głównego Państwowej Straży Pożarnej z 5 lutego 2007 r. w sprawie wzorców oraz szczegółowych wymagań, cech technicznych i jakościowych przedmiotów umundurowania, odzieży specjalnej i środków ochrony indywidualnej użytkowanych w Państwowej Straży Pożarnej (DzUrz KG PSP z 2009 r. nr 2, poz. 17).

Przebieg zajęć dydaktycznych

Faza zajęć	Czas trwania	Czynności prowadzącego	Czynności dzieci	Uwagi
Rozpoczęcie	1 min	Zapraszam wszystkich dzieci przed tablicę. Usiądźcie wygodnie na dywanie. Nogi zawiązujemy na kokardki, ręce kładziemy na kolanach. Musimy teraz ruszyć naszymi głowami, otworzyć szeroko oczy i wyciszyć słuch – mówiąc, prowadzący wskazuje części ciała.	Dzieci siadają. Dzieci za przykładem prowadzącego pokazują poszczególne części ciała.	Prowadzący sprawdza pozycję dzieci.
Rozwinięcie	14 min	Prowadzący przykleja do tablicy obrazek przedstawiający strażaków podczas akcji ratowniczo-gaśniczej (zał. 1). Spójrzcie na obrazek <i>Co widzicie na obrazku?</i> <i>Tak, to są strażacy. Po czym poznaliście?</i> <i>Strażacy, którzy wyjeżdżają, do pożaru, zakładają na siebie specjalny strój. Muszą ubrać się w kombinezon. Zakładają rękawiczki i buty, a na głowę kominiarkę i hełm. Prowadzący wskazuje na obrazku strażaka i nazywa części jego ubrania (hełm, buty...) Dlaczego muszą być tak ubrani?</i> <i>Tak, hełmy, które noszą, chronią ich głowy w czasie akcji.</i> <i>Zobaczcie: co strażak ma na kurtce i spodniach?</i> <i>Tak, na stroju strażaka są pasy, które świecą, tak jak ta opaska. Prowadzący pokazuje odbłaskową opaskę na nadgarstek. Zakrywa drugą dłoń, by było widać, że świeci w ciemności.</i> <i>Do czego są potrzebne strażakom te pasy?</i> <i>Świetnie, te pasy są po to, by strażak był widoczny.</i> <i>Kto wie, kiedy dzwonimy po straż pożarną?</i>	Dzieci patrzą na obrazek. <i>Pali się.</i> <i>Jest dużo dymu.</i> <i>Pan gasi pożar.</i> <i>To jest strażak.</i> <i>Bo gaszą pożar.</i> <i>Mają na głowie kask i mają sikawkę.</i> <i>Jest wóz.</i> <i>Mój tata jest strażakiem.</i> <i>Ja też chcę zostać strażakiem, mam w domu wóz strażacki – jak się go włączy, to wyje.</i> <i>Jest im gorąco. Muszą uważać, żeby się nie sparzyć.</i> <i>Może im coś spaść na głowę.</i> <i>Paski.</i> <i>Żeby było ich widać.</i> <i>One świecą.</i> <i>Jak się pali.</i>	Dzieci zgłaszają się do odpowiedzi poprzez podniesienie ręki.

		Tak, po straż dzwonimy, gdy zauważymy pożar. Kiedy jeszcze? Dobrze. A gdy zdarzy się wypadek, czy wtedy straż przyjeżdża? Czasami również wtedy musi przyjechać straż ze specjalnym sprzętem. Czy wiecie, kiedy jeszcze? Tak, również wtedy. Ale strażacy przyjeżdżają także, gdy ktoś się topi lub zatrzasnął się w windzie. Jak wam się wydaje, czy praca strażaków jest łatwa i bezpieczna? Dlaczego tak myślicie? Tak, ale też dlatego, że dym jest trujący i strażacy mogą się zatruć. Kto wie, co należy zrobić, kiedy potrzebna jest pomoc strażaków? Na jaki numer? Kiedy potrzebna jest pomoc straży pożarnej, dzwonimy na numer 998. Prowadzący przyłącza do tablicy kartkę z numerem telefonu 998. Wskazując na cyfry, nazywa je. Świetnie. Przejdziemy teraz do stolików. Prowadzący wręcza każdemu dziecku kartkę z narysowanymi częściami stroju bojowego strażaka oraz innymi elementami garderoby (zał. 2). Popatrzcie na obrazek. Mamy tu strażaka, który musi jechać do pożaru i nie wie, w co ma się ubrać. Pomożemy mu? Prowadzący przyłącza obrazek. Z rzeczy narysowanych na kartce zaznaczcie tylko te, których potrzebuje nasz strażak. Które to będą rzeczy? Prowadzący wskazuje wymieniane przez dzieci części ubioru na swojej kartce. Gdy dzieci skończą wymienić elementy, prowadzący demonstruje rysunek przedstawiający ubranego strażaka (zał. 3). Czy tak powinien wyglądać nasz strażak? Czy o wszystkim pamiętaliśmy? Zapomnieliśmy o kominiarce, którą strażak zakłada na głowę, zanim założy hełm. Osoba prowadząca wskazuje kominiaarkę na rysunku. Czy coś jeszcze? Osoba prowadząca wskazuje aparat powietrzny. To jest specjalny sprzęt: aparat z powietrzem, którego używają strażacy, gdy jadą do pożaru np. budynku, gdy jest dużo dymu, gdy są jakieś trucizny. Zobaczcie, została nam jeszcze jedna rzecz. Prowadzący wskazuje na rysunku czujnik bezruchu. Czy ktoś wie, co to jest? To małe urządzenie jest bardzo ważne dla strażaków, którzy jadą do pożaru. Strażacy zakładają je dla swojego bezpieczeństwa. Ostrzega ono dźwiękiem, gdy strażak się nie rusza, gdy coś mu się stało. Myślę, że strażak jest gotowy, by wyjechać do pożaru. Możecie teraz pokolorować te ubrania.	Jak się coś złego wydarzy. Jak kotek siedzi na drzewie i nie potrafi zejść. Tak. Ja widziałem, jak przyjechała straż, żeby zdjąć kotka z drzewa. Nie. Bo muszą ratować ludzi. Bo mogą się poparzyć. Bo jeżdżą, jak coś się pali. Trzeba zadzwonić. 998. Ja nie wiem. Nie znam jeszcze cyferek. Mama mi mówiła. To ten numer, co jest na rysunku. Jest na samochodzie. Dzieci zajmują swoje miejsca przy stoliku. Dzieci wyrażają chęć pomocy. Dzieci wymieniają elementy: <i>Hełm, kurtka, spodnie, buty, rękawiczki, pas, toporek.</i> Tak. Plecak. Dzieci nie odpowiadają. Dzieci kolorują obrazki kredkami ołówkowymi bez oprawy drewnianej.	Prowadzący tylko sygnalizuje numer. Nauka wybierania numeru alarmowego w oddzielnym konspekcie.
Zakończenie	5 min	Zostawcie kartki na stolikach. Wstajemy. Przechodzimy na dywan. Prowadzący rozkłada na podłodze szarfy. Prosi, by każde dziecko stanęło na swojej szarfi. Każde dziecko staje przy swojej szarfi. Zamienimy się teraz w strażaków. Już wiemy, że strażacy wyjeżdżają, gdy coś się pali i zakładają wtedy hełmy. My też założymy hełmy na głowy. Prowadzący wręcza każdemu z dzieci hełm wykonany z papieru formatu A3 (lub gazety). Prowadzący zapoznaje dzieci z regułami zabawy: Gdy powiem: „Pali się!”, wszystkie dzieci wyruszają do pożaru – wychodzą z szarfi i biegają po sali. Gdy powiem: „Akcja zakończona”, szybko wracają na swoje miejsce. Zrozumieliście? Prowadząca kilkakrotnie daje sygnał słowny „Pali się!” i „Akcja zakończona”.	Tak. Dzieci biegają swobodnie po sali, na sygnał „Akcja zakończona” ustawiają się w szarfach.	Potrzeba tylu szarfi, ile jest dzieci. Zabawę można przeprowadzić bez użycia pomocy dydaktycznej w postaci hełmów. Prowadzący zwraca uwagę, by dzieci się nie potraçały.
Podsumowanie	5 min	Zapraszam wszystkie dzieci jeszcze na chwilę. Siadamy w koleczku. O czym dziś rozmawialiśmy? Bardzo dobrze. Mam dla was jeszcze jedno zadanie. Zakładamy hełmy na głowy. Przeczytam teraz kilka zdań dotyczących strażaków. Jeżeli powiem prawdę, trzymacie hełm na głowie. Jeżeli to, co powiem, nie będzie prawdą, szybko zdejmujecie hełm z głowy. Zrozumieliście? Spróbujemy. Strażak nosi na głowie kapelusz z piórem. Nauczyciel podpowiada ruchem, że należy zdjąć hełm. Straż jeździ do pożaru czerwonym samochodem. Kiedy nam się nudzi, możemy zadzwonić po straż pożarną. Prowadzący pokazuje, że należy zdjąć hełm. Dzwonimy tylko wtedy, gdy potrzebujemy pomocy strażaków.	Dzieci siadają w kółku. O strażaku. O strażakach. O hełmie. Bawiliśmy się w strażaków. Dzieci nie odpowiadają. Nie – hełm, kask dzieci zdejmują hełmy z głowy. Tak. Takim dużym z drabiną. Dzieci zdejmują hełmy.	Jeśli zrezygnujemy z wykorzystania hełmów, dzieci mogą wybierać prawidłowe odpowiedzi w dowolny, ustalony przez prowadzącego sposób – np. poprzez podniesienie ręki, kłanianie w dłoń. Można również wykorzystać czerwone i zielone szarfy, papierowe lizaki itp. (zdanie prawidłowe – dziecko wybiera kolor zielony, zdanie fałszywe – kolor czerwony).
Likwidacja zajęć	1 min	Świetnie sobie poradziliście. Możecie już odłożyć hełmy do waszych szufladek.	Dzieci odkładają rzeczy na miejsce.	

Samochód strażacki

Głównym celem lekcji jest zapoznanie dzieci z elementami pojazdów uprzywilejowanych oraz ukształtowanie w nich wzorców bezpiecznych zachowań w sytuacji, gdy taki pojazd pojawi się na drodze. Konspekt dotyczy zajęć dla pięcioletków, jednak jego poszczególne elementy mogą być wykorzystane w pracy z młodszymi dziećmi. Realizuje on treści zawarte w podstawie programowej wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego, stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra edukacji narodowej z 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (DzU z 2009 nr 4, poz. 17).

Zajęcia wymagają współpracy prowadzącego z rodzicami – ich wsparcie potrzebne jest przy przygotowaniu pomocy niezbędnych do wykonania samochodu strażackiego. Potrzebę zgromadzenia koniecznych materiałów należy zasygnalizować rodzicom wcześniej. Nie można jednak wykluczyć, że nie wszystkie dzieci, będą miały naszykowane odpowiednie pomoce. Prowadzący powinien być na tę ewentualność przygotowany i dysponować dodatkowymi materiałami.

Konspekt zajęć dydaktycznych

Temat kompleksowy: Poznajemy zawody – strażak

Temat dzienny: Samochód strażacki

Grupa wiekowa: pięcioletki

Cele ogólne: kształtowanie pojęcia „samochód strażacki”, rozwijanie reakcji na różnorodne sygnały i znaki, rozwijanie mowy, nabywanie umiejętności posługiwania się różnymi narzędziami.

Cele szczegółowe:

Dziecko: z uwagą słucha wiersza, ogląda obrazki nawiązujące do tematu; rozpoznaje samochody uprzywilejowane i nazywa je; wie, jak należy się zachować, gdy na drodze pojawia się pojazd uprzywilejowany; słucha poleceń prowadzącego zajęcia i wykonuje je; usprawnia umiejętność posługiwania się narzędziem pisarskim; liczy od jednego do czterech.

Metody:

asymilacyjne: opis, rozmowa,
sposoby społecznego porozumiewania się: umowa, aprobata,
samodzielnego dochodzenia do wiedzy: zabawa ruchowa, zabawa dydaktyczna,
waloryzacyjne: pokaz, obserwacja,
praktyczne: metoda ćwiczeń.

Treści programowe:

Małgorzata Walczak-Sarao', Danuta Kręcisz, „Wesołe przedszkole. Program wychowania i edukacji przedszkolnej”, WSiP, Warszawa 2009: prowadzenie rozmów indywidualnych i grupowych, przekazywanie sobie informacji, dzielenie się doświadczeniami

(s. 30), omawianie, ilustracji, historyjek obrazkowych; dostrzeganie zależności, złożoności sytuacji, związków przyczynowo-skutkowych (s. 31), rozpoznawanie i naśladowanie dźwięków dochodzących z otoczenia technicznego, przyrodniczego (s. 29), doskonalenie umiejętności rysowania, malowania i komponowania w przestrzeni (s. 42), przestrzeganie zasad zgodnego współzycia w grupie (s. 27).

Uwaga! Uwzględnienie punktu „Treści programowe” w konspekcie nie zawsze jest wymagane. Czasem wystarczy informacja, że zajęcia realizują treści podstawy programowej. Zależy to od osoby, która będzie zatwierdzać konspekt. Przygotowując konspekt, należy uwzględnić program wychowania przedszkolnego realizowany w danej placówce.

Formy pracy: indywidualna, zbiorowa.

Pomoce dydaktyczne:

- obrazek przedstawiający akcję ratowniczo-gaśniczą (załącznik nr 1 do konspektu 1),
- tekst piosenki „Strażacki samochód” (ze „Zbioru piosenek strażackich”) – s. 87,
- obrazki przedstawiające strażaka, policjanta i lekarza (w załączeniu),
- obrazki przedstawiające radiowóz, samochód strażacki, karetkę (w załączeniu),
- karton (bądź pudełko – dla każdego dziecka),
- koła wycięte z tektury (każde dziecko otrzymuje cztery koła),
- kredki ołówkowe, kleje.

Słowniczek:

Pojazd pożarniczy – pojazd ratowniczy, gaśniczy i specjalistyczny, przeznaczony do ćwiczeń, szkoleń i akcji ratowniczych (§ 2 pkt 5 rozporządzenia MSWiA ws. szczególnych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej).

Pojazd uprzywilejowany – pojazd wysyłający sygnały świetlne w postaci niebieskich świateł błyskowych i jednocześnie sygnały dźwiękowe o zmiennym tonie, jadący z włączonymi światłami mijania lub drogowymi (art. 2 pkt 38 ustawy Prawo o ruchu drogowym). Kierujący pojazdem uprzywilejowanym może, pod warunkiem szczególnej ostrożności, nie stosować się do przepisów o ruchu pojazdów, zatrzymaniu i postoju oraz do znaków i sygnałów drogowych tylko w razie, gdy: uczestniczy: w akcji związanej z ratowaniem życia, zdrowia lub porządku publicznego albo w przejeździe kolumny pojazdów uprzywilejowanych, w wykonywaniu zadań związanych bezpośrednio z zapewnieniem bezpieczeństwa osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, którym na mocy odrębnych przepisów przysługuje ochrona, pojazd wysyła jednocześnie sygnał świetlny i dźwiękowy, po zatrzymaniu pojazdu nie wymaga się używania sygnału dźwiękowego, w pojeździe włączone są światła drogowe lub mijania (art. 53 ust. 2 ww. ustawy).

Marta Brzozowska

*Autorka jest pedagogiem wczesnoszkolnym,
pracuje w Biurze Rozpoznawania Zagrożeń KG PSP*

Faza zajęć	Czas trwania	Czynności prowadzącego	Czynności dzieci	Uwagi
Rozpoczęcie	1 min	Zapraszam wszystkie dzieci przed tablicę. Siadamy. Nogi zawiązujemy na kokardki. Łapiemy się za ręce. Przekażemy sobie isierkę.	Dzieci przekazują sobie isierkę – ściskają sobie dłonie.	Przekazanie isierki rozpoczyna prowadzący poprzez delikatny uścisk dłoni dziecka siedzącego po lewej stronie. Dziecko wykonuje ten sam gest w stosunku do sąsiada itd. Koniec zabawy następuje, gdy prowadzący zostanie obdarzony uściskiem przez dziecko siedzące z jego prawej strony.
Rozwinięcie	7 min	O czym rozmawialiśmy ostatnim razem? Przypomnę Wam. Spójrzcie na obrazek. Prowadzący pokazuje dzieciom obrazek przedstawiający działania ratownicze (patrz konspekt 1). Świetnie, mówiliśmy o strażakach. Opowiadaliśmy o ich pracy. Tak, zakładaliście też hełmy. Posłuchajcie, o czym będziemy dziś mówić. Osoba prowadząca czyta fragment tekstu piosenki „Strażacki samochód”. Następnie zadaje pytania do przeczytanego tekstu. O czym przeczytałam? Wiersz jest o Jacku i jego samochodzie strażackim. Od kogo Jacek dostał ten samochód?	Dzieci nie odpowiadają. O strażaku. O tym, że się pali. Ja nie pamiętam. Mieliliśmy hełmy i biegaliśmy po sali. Dzieci słuchają. O chłopcu. O samochodzie strażackim. Mama kupiła chłopcu samochód. O niedźwiadku. Od mamy. Mama mu kupiła.	

cd. tabeli na str. 30

Faza zajęć	Czas trwania	Czynności prowadzącego	Czynności dzieci	Uwagi
		<i>Dokąd jedzie ten samochód?</i> <i>Kto pamięta, jakiego koloru jest ten samochód?</i> <i>Jak myślicie, czy wszystkie samochody strażackie wyglądają tak samo?</i> <i>Samochody strażackie są czerwone. Są małe i duże. Na każdym wozie strażackim są białe cyfry i literki, które określają, skąd są strażacy oraz jaki to jest samochód – może być np. samochód gaśniczy, który jedzie, gdy coś się pali, może być samochód techniczny, który jeździ do wypadków drogowych.</i> <i>Co te samochody łączy? W czym są podobne?</i> <i>Brawo. Wszystkie są czerwone, mają światła i sygnały dźwiękowe, które strażacy włączają, kiedy jadą do pożaru.</i> <i>Jaki dźwięk wydaje wóz strażacki? Osoba prowadząca daje sygnał do rozpoczęcia naśladowania poprzez podniesienie ręki (opuszczenie ręki – zakończenie).</i> <i>Co należy zrobić, gdy zobaczymy strażaków jadących na sygnale?</i> <i>Tak, trzeba się zatrzymać. Dlaczego?</i> <i>A gdy mamy zielone światło i chcemy przejść przez pasy, lecz słyszymy, że straż jedzie na sygnale? Co wtedy należy zrobić?</i> <i>Trzeba poczekać, aż przejedzie. Nigdy nie wchodzimy na jezdnię, gdy widzimy samochód na sygnale. Kto wie, dlaczego?</i> <i>Straż jedzie na sygnale, gdy komuś potrzebna jest jej pomoc i musi szybko dostać się na miejsce. Zobaczcie, co tu mam.</i> <i>Prowadzący pokazuje obrazki przedstawiające strażaka, policjanta i lekarza, a także ilustracje samochodów wykorzystywanych w tych służbach. Prosi, żeby je uporządkować: Spróbujmy dopasować do siebie te obrazki. Co na nich jest? Kto spróbuje połączyć samochód z osobą?</i> <i>Gdy straż jedzie na sygnale, musimy się zatrzymać.</i> <i>Prowadzący zawiesza obrazki przedstawiające strażaka i wóz strażacki na tablicy obok numeru alarmowego, wskazuje numer: 998 i czyta go. Przyczepimy strażaka i wóz strażacki obok numeru, pod który należy dzwonić, aby wezwać straż pożarną.</i>	<i>Do misia. Miś się pali.</i> <i>Czerwony. Czerwony i ma niebieskie światła. Nie, on ma migające światła.</i> <i>Nie, są małe i duże. Tak. Są czerwone.</i> <i>Są czerwone. Mają światła. Jeżdżą szybko. Jadą, jak coś się pali.</i> <i>Dzieci naśladują dźwięk pojazdu uprzywilejowanego.</i> <i>Część dzieci nie odpowiada. Trzeba się zatrzymać.</i> <i>Bo się coś pali. Bo jedzie szybko.</i> <i>Nie iść. Stać</i> <i>Bo jedzie szybko. Bo się spieszy.</i> <i>Dzieci zgłaszają się poprzez podniesienie ręki. Wskazane przez prowadzącego łączą ze sobą obrazki: strażak – wóz strażacki, lekarz – karetka, policjant – radiowóz</i>	Wskazane jest, by prowadzący ilustrował swoją wypowiedź, pokazując zdjęcia różnych pojazdów pożarniczych. Pomocne mogą być różne publikacje na ten temat, np. „Samochody pożarnicze polskiej straży pożarnej” autorstwa Pawła Frątczaka i Marka Pisarka.
Zakończenie	15 min	<i>Posłuchajcie uważnie.</i> <i>Prowadzący włącza płytę, na której nagrany jest dźwięk samochodu jadącego na sygnale.</i> <i>Co to za dźwięk?</i> <i>Tak, to jest dźwięk wozu, który spieszy się do akcji.</i> <i>Prowadzący zapoznaje dzieci z zasadami zabawy. Będziecie teraz samochodami, które jeżdżą po ulicy – będziecie biegać po sali ostrożnie, żeby nikogo nie potrącić i nie przewrócić. Gdy usłyszycie ten dźwięk, zatrzymujecie się szybciułtko w miejscu. Zrozumiełście?</i> <i>Osoba prowadząca kilkakrotnie włącza dźwięk pojazdu na sygnale</i> <i>Zapraszam do stolików. Prowadzący rozdaje dzieciom pudełka, wycięte z papieru koła, sznurek.</i> <i>Jak myślicie, do czego potrzebne będą nam te rzeczy? Co z nich zrobimy?</i> <i>Tak. Każde z was zrobi teraz swój własny wóz strażacki. Ile kół będą miały wasze samochody? Sprawdzimy, czy każdy ma wystarczającą liczbę kół. Prowadzący przelicza z każdym dzieckiem, ile jest kół.</i> <i>Co trzeba z nimi teraz zrobić?</i> <i>Prowadzący pomaga zawiązać przeciągnięte przez dzieci sznurki.</i> <i>Prowadzący zaprasza dzieci z pracami na dywan. Zapraszam dzieci na dywan. Zabierzcie ze sobą swoje samochody.</i> <i>Każdy ma swój samochód? Prowadzący prosi, żeby dzieci je zaprezentowały. Zrobiliście bardzo ładne samochody strażackie.</i> <i>Pamiętajcie, co trzeba zrobić, gdy widzimy pojazd na sygnale?</i>	<i>To wóz strażacki. Karetka.</i> <i>Dzieci słuchają.</i> <i>Tak. Dzieci biegają swobodnie po sali</i> <i>Na ten dźwięk dzieci zatrzymują się w miejscu.</i> <i>Wóz. Samochód.</i> <i>Dzieci liczą.</i> <i>Przykleić. Pomalować.</i> <i>Dzieci kolorują koła. Przyklejają do pudełek. Przekładają sznurki przez otwory wycięte w kartonach</i> <i>Dzieci zabierają swoje samochody.</i> <i>Dzieci prezentują swoje prace.</i> <i>Nie wchodzić na pasy, bo się spieszy. Stanąć.</i>	Dla każdego dziecka przygotowane jest pudełko (karton), koła wycięte z tektury, sznurek. Prowadzący prosi wcześniej rodziców o przygotowanie i przyniesienie niezbędnych materiałów do przedszkola. Nie wszystkie dzieci skończą pracę w tym samym momencie. Jest to czas, który należy wykorzystać na porządkowanie po sobie miejsc pracy przez dzieci, które skończyły wcześniej oraz na zabawę autami i pochwalenie się nimi kolegom.
Likwidacja zajęć	1 min	<i>Wspaniale. Odlóżcie teraz samochody na półki. Pójdziemy posprzątać stoliki. Kiedy to zrobimy, będziecie mogli pobawić się waszymi samochodami.</i>		

Bibliografia

1. Ustawa z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (DzU z 2005 r. nr 108, poz. 908 ze zm.).
2. Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych i administracji z 16 września 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków bez-

- pieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej.
3. Rozkaz nr 14 komendanta głównego Państwowej Straży Pożarnej z 26 lipca 2002 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego instrukcji komendanta głównego Państwowej Straży

- Pożarnej w sprawie jednolitego oznakowania osób funkcyjnych, pojazdów, kontenerów, przyczep, sprzętu ratowniczego i ewakuacyjno-logistycznego.
4. *Polscy strażacy. Zbiór piosenek strażackich*, wyd. ZOŚP RP, Warszawa 2009.

Pali się!

Podstawowym założeniem zajęć dydaktycznych „Pali się” jest uświadomienie dzieciom niebezpieczeństwa, jakie stwarza zabawa niebezpiecznymi materiałami. Mają one na celu kształtowanie poprawnych zachowań w sytuacji pożaru w mieszkaniu podczas nieobecności osoby dorosłej, która mogłaby natychmiast zareagować i pokierować działaniami dziecka.

W konspekcie wykorzystana została pomoc w postaci historyjki obrazkowej. Omawianie obrazków będzie dla prowadzącego okazją do rozmowy na temat alarmowania służb ratowniczych i ewakuacji z miejsca zagrożenia.

Konspekt realizuje treści zawarte w podstawie programowej wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra edukacji narodowej z 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (DzU z 2009 nr 4, poz. 17).

Konspekt zajęć dydaktycznych

Temat kompleksowy: Poznajemy zawody – strażak

Temat dzienny: Pali się

Grupa wiekowa: pięcioletki

Cele ogólne: kształtowanie pojęcia „pożar”, kształtowanie prawidłowych postaw w sytuacji zagrożenia, rozwijanie reakcji na różnorodne sygnały i znaki, rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego, rozwijanie ekspresji plastycznej.

Cele szczegółowe:

Dziecko: omawia obrazek i próbuje przewidzieć, co będzie przedstawiał kolejny, potrafi wskazać zachowania, które mogą doprowadzić do pożaru, wie, jakie konsekwencje może mieć zabawa niebezpiecznymi przedmiotami, wie, jak należy zachować się, widząc pożar, doskonali umiejętność malowania, słucha i wykonuje polecenia prowadzącego.

Metody: asymilacyjne: opis, rozmowa; sposoby społecznego porozumiewania się: umowa, aprobata; samodzielnego dochodzenia do wiedzy: zabawa ruchowa, zabawa dydaktyczna, zagadka; waloryzacyjne: pokaz, obserwacja; praktyczne: metoda ćwiczeń.

Treści dydaktyczne:

Małgorzata Walczak-Sarao', Danuta Kręcisz, „Wesołe przedszkole. Program wychowania i edukacji przedszkolnej”, WSiP, Warszawa 2009: przestrzeganie zasad zgodnego współżycia w grupie – s. 27; omawianie obrazków, ilustracji, historyjek obrazkowych, dostrzeganie zależności, złożoności sytuacji, związków przyczynowo-skutkowych – s. 31; poszerzanie wiedzy na temat tego, co sprzyja, a co zagraża zdrowiu – s. 40; rozwiązywanie i układanie zagadek słownych – s. 31; podejmowanie działalności plastycznych na tematy dowolne i określone – s. 42.

Uwaga! Uwzględnienie punktu „Treści programowe” w konspekcie nie zawsze jest wymagane. Czasem wystarczy informacja, że zajęcie realizuje treści podstawy programowej. Zależy to od osoby, która będzie zatwierdzać konspekt. Przygotowując konspekt, należy uwzględnić program wychowania przedszkolnego realizowany w danym przedszkolu.

Formy pracy: indywidualna, zbiorowa.

Pomoce dydaktyczne: historyjka obrazkowa (trzyelementowa, w załączeniu), arkusz papieru A3 (dla każdego dziecka), farby wodne do malowania palcami, fartuchy malarskie (w liczbie odpowiadającej liczbie dzieci).

Definicje i określenia zjawisk pożarowych:

Pożar – samorzutne, niekontrolowane rozprzestrzenianie się ognia, powodujące straty (wg Encyklopedii popularnej PWN, s. 621).

W procesie rozwoju pożaru można wyróżnić fazy: wstępną (wzrost albo faza przed-rozgorzeniowa) – średnia temperatura jest niska, ogień zlokalizowany w sąsiedztwie miejsca jego inicjacji; swobodnego rozwoju (pożar w pełni rozwinięty albo porozgorzeniowa faza pożaru) – wszystkie palne przedmioty palą się, płomienie wypełniają całe pomieszczenie, faza ta ma najwyższą temperaturę; stygnięcia – okres spadku szczytowej wartości temperatury, szybkość spalania maleje.

Rozgorzenie to przejście z fazy I do fazy II, polegające na szybkim rozprzestrzenieniu się ognia z obszaru miejscowego spalania na powierzchnię palnych materiałów znajdujących się w pomieszczeniu.

Zagrożenia w czasie pożaru

Zasadniczym zagrożeniem dla życia ludzi jest dym, a ściślej rzecz biorąc – gazy pożarowe. Generalnie produktami spalania są CO₂ (dwutlenek węgla) i H₂O (woda). W przypadku niedoboru tlenu w otoczeniu (np. w wyniku zużycia we wstępnej fazie pożaru) produktem spalania jest **tlenek węgla** (wzór chemiczny CO), zwany potocznie czadem, będący bardzo silną trucizną. Ze względu na powszechne używanie tworzyw sztucznych, w każdym pożarze należy liczyć się z wystąpieniem produktów ich spalania. Wówczas wydzielają się jeszcze silniejsze niż tlenek węgla związki azotu (**grupy cyjanowe**).

Temperatura pożaru stwarza zagrożenie jako czynnik trwale odcinający drogę ewakuacji. W tym przypadku zasadniczym zagrożeniem jest promieniowanie ciepłe. Każda przeszkoda (zasłona) od strony pożaru – drzwi, stół, szafa, gruba zasłona lub ubranie zawieszone jak zasłona – chroni przed promieniowaniem ciepłym.

Marta Brzowska

Autorka jest pedagogiem wczesnoszkolnym, pracuje w Biurze Rozpoznawania Zagrożeń KG PSP

Faza zajęć	Czas trwania	Czynności prowadzącego	Czynności dzieci	Uwagi
Rozpoczęcie	3 min	Prowadzący zaprasza dzieci na dywan i wita się z nimi. <i>Witam dzieci, które lubią słońce. Witam dzieci, które lubią czerwony kolor. Witam dzieci, które chciałyby zostać strażakami itp.</i> Prowadzący pozdrawia dzieci, machając dłoń.	Dzieci, które czują, że dane powitanie mówi o nich, machają ręką do prowadzącego.	
Rozwinięcie	15 min	<i>Popatrzcie na tablicę. Ułożymy dziś historyjkę o chłopcu i dziewczynce, którzy mają tyle lat co wy. Osoba prowadząca przykleja do tablicy pierwszy obrazek z historyjki obrazkowej.</i> <i>Co widzicie na obrazku?</i> <i>Tak. Na obrazku widzimy dzieci, które próbują zapalić świeczkę. Czy są przy nich rodzice?</i> <i>Myślicie, że to, co robią, jest bezpieczne? Czy to jest zabawa odpowiednia dla dzieci?</i> <i>Dlaczego?</i> <i>Bardzo dobrze. Czym jeszcze nie powinny bawić się dzieci, a czego nie ma na obrazku?</i> <i>Tak. Nie wolno bawić się... (prowadzący powtarza to, co wymieniły dzieci). A czy dzieci mogą bawić się fajerkami, papierosami, czy mogą same rozpalać ogniska?</i>	<i>Dzieci bawią się zapalką. Bawią się ogniem. Chłopiec zapala świeczkę. Chłopiec i dziewczynka bawią się. Chłopiec ma zapalkę.</i> <i>Nie.</i> <i>Nie. Nie.</i> <i>Dzieci nie mogą się bawić świeczkami, bo jest ogień. Mogą coś zrobić. Nie ma rodziców.</i> <i>Zapalniczkami. Świeczkami.</i> <i>Zapalkami. Nie można wkładać rąk do dziurek. Nie.</i>	

cd. tabeli na str. 30

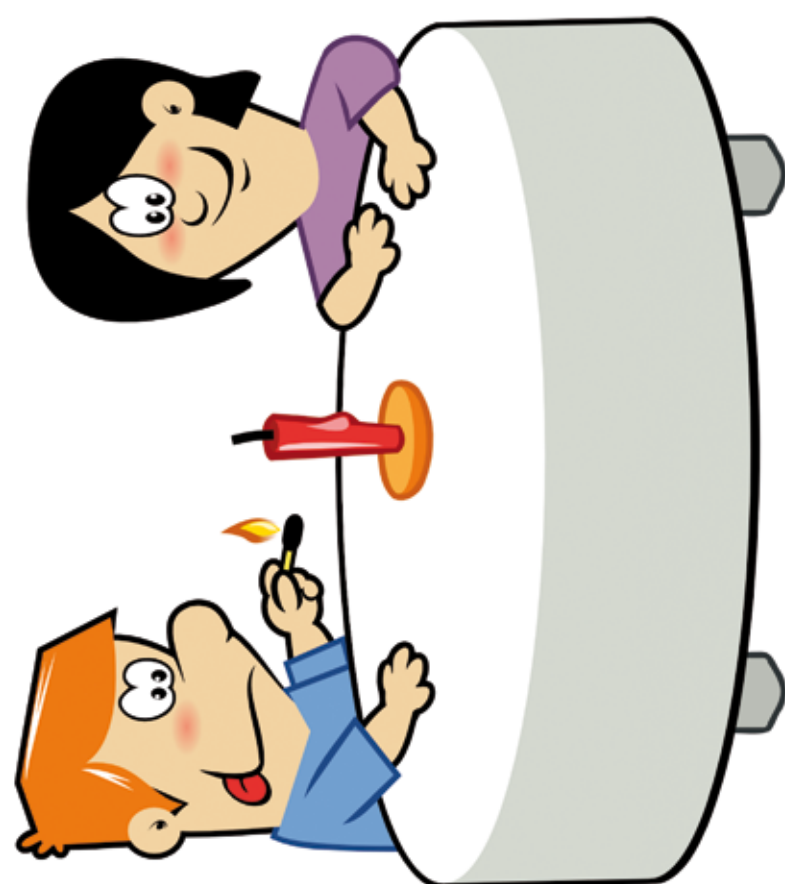
Faza zajęć	Czas trwania	Czynności prowadzącego	Czynności dzieci	Uwagi
		Świetnie. To również nie są rzeczy do zabawy. Jak myślicie, co się może dalej wydarzyć? Co może być na kolejnym obrazku? Sprawdźmy? Osoba prowadząca pokazuje kolejny obrazek. Co się stało? Co jest na tym obrazku? Tak. Zapalił się stół. Co w tej sytuacji powinny zrobić dzieci? Bardzo dobrze. Powinny szybko powiedzieć o tym rodzicom. Kogo mogą jeszcze powiadomić dzieci, gdy rodziców nie ma w domu? Tak. Powinny powiadomić kogoś starszego, np. babcię, dziadka, ciocię. Jeśli są same w domu, powinny wyjść z mieszkania i zawiadomić sąsiadów lub inne osoby dorosłe. Czy dzieci mogą same gasić pożar? Nie mogą. Jak myślicie – dlaczego? Tak. Dzieci nie powinny same gasić pożaru. Ogień jest niebezpieczny - można się poparzyć. Nie zawsze można gasić go wodą (np. gdy zapalił się jakieś urządzenie elektryczne, jak telewizor). Dorośli wiedzą, co zrobić w takiej sytuacji. Trzeba też zadzwonić po straż pożarną. Pamiętajcie numer do straży pożarnej? Tak, 998 to bezpośredni numer, który odbiera straż pożarna. Można także zadzwonić na numer 112. Odbierają go specjalnie przygotowane osoby, które wysyłają na pomoc straż pożarną, pogotowie lub policję, w zależności od sytuacji, która się wydarzyła. Świetnie się orientujecie, co należy zrobić, gdy zauważymy pożar. A jak myślicie, czy jest coś, czego dzieci nie powinny robić? Tak. Czego jeszcze nie można robić, gdy zobaczymy, że coś się pali w domu? Nie można chować się za firanki, do szafki. Gdzie jeszcze? Tak. Trzeba szybko wyjść z palącego się mieszkania. Dlaczego? A wiecie, jak trzeba z wychodzić mieszkania, gdy się pali i jest dużo dymu? Jak pieski lub kotki na czworakach. Wtedy będzie lepiej oddychać. Można też przyłożyć sobie do buzi i noska ręcznik lub chusteczkę, żeby nie wdychać dymu i trzeba iść blisko ściany, by nie zafalować. Jak myślicie, co zrobiły dzieci z obrazka? Co będzie na kolejnym? Zobaczmy. Prowadzący pokazuje ostatni obrazek z historyjki. Co jest na obrazku? Tak, dzieci zadzwoniły po straż. Myślicie, że teraz już są bezpieczne? Jak myślicie, jak czuły się te dzieci? Były zadowolone, że tak się stało? Ja też myślę, że dzieciom było smutno, że tak zakończyła się ich zabawa. Dlatego trzeba pamiętać, że zabawa zapalkami, świeczkami jest niebezpieczna. Można spowodować pożar i zrobić sobie krzywdę. Teraz się trochę poruszamy. Będziemy pieskami. Kto przypomni, jak chodzą pieski? Osoba prowadząca zapoznaje dzieci z regułami zabawy. Będziecie pieskami i będziecie chodzili po sali, na gwizdek pieski zatrzymują się i jedzą mleczko. Zrozumieliście? Świetnie sobie poradziście. Czy pieski są najedzone?	Wejdą rodzice i będą zły. Dzieci dostaną karę od rodziców. Świeczka się przewróci. Zapali się stół. Pali się. Dzieci zapaliły stół. Dzieci krzyczą. Chłopiec się przestraszył. Jest ogień. Iść po rodziców. Zadzwonić po straż pożarną. Panią. Ciocię. Babcię. Dzieci nie odpowiadają Bo można się poparzyć. Ja nie wiem, jak się gasi. 998, 112. Gasić. Trzeba uciekać. Trzeba krzyczeć. Dzieci nie odpowiadają. Pod biurko. Do łazienki. Nie można iść po misia. Można się spalić. Rodzice nie odnajdą. Szybko. Trzeba uciekać. Idą jak pieski. Wejdą rodzice. Przyjedzie straż. Strażak. Gasi pożar. Przyjechała straż. Tak, jest strażak. Dzieci są z rodzicami. Było im smutno. Bały się. Nie będą się bawiły zapalkami. Mama płakała. Rodzice byli smutni. Na czterech łapkach. Dzieci na czworakach chodzą po sali. Na gwizdek zatrzymują się i przykładają dłoń do twarzy (robią miseczkę) – jedzą mleczko. Tak. Dzieci przytakuja.	Prowadzący przy każdej okazji powinien utrzymywać znajomość numerów telefonów alarmowych Prowadzący zwraca uwagę, by dzieci podczas wykonywania zadania nie potracaly się wzajemnie.
Zakończenie	8 min	Zapraszam was teraz do malowania. Każdy siada przy stoliku na swoim miejscu. Dziś musimy założyć fartuchy malarskie. Będziemy malować palcami. Zobaczcie, przed każdym z was są farby. Osoba prowadząca wskazując na kolory, nazywa je. Dziś będziemy malować pożar – tak jak go sobie wyobrażacie. Prowadzący chodzi po sali. Zaprasza dzieci do malowania, rozmawia na temat obrazków. Chwali za wykonanie prac, pomaga je podpisać. Osoba prowadząca zaprasza dzieci na dywan. Usiądźmy jeszcze na chwilę. Posłuchajcie zagadek, które są o tym, o czym dziś rozmawialiśmy. Dziecko, które będzie wiedziało, o czym jest zagadka, siedzi cichutko i podnosi rękę do góry. Zgoda? „Malerki patyczek, wytwarza płomyczek”. „Jestem pozyteczny, lecz wyrządzam też szkody, daję ludziom ciepło i boję się wody”	Zapalka. Ogień.	Należy wcześniej przygotować odpowiednią liczbę fartuchów malarskich. Kartki trzeba przymocować do stolików. Ważne jest zaangażowanie dzieci w wykonywanie zadania, a nie efekt końcowy. Osoba prowadząca wyznacza do odpowiedzi chętne dziecko.
Likwidacja zajęć	1 min	Bardzo dobrze poradziście sobie z zagadkami.		

Bibliografia

Encyklopedia popularna PWN, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1982.

Paweł Borowski, Pożarnicze ABC dla młodzieży, Instytut Wydawniczy Związków Zawodowych, Warszawa 1983.

http://www.wychowanieprzedszkolne.pl/cwiczenia-doskonalace-wymowe-scenariusz-zajecia/, dostęp: 7 marca 2011 r., zagadki słowne.

Numer alarmowy 112

Założeniem zajęć dydaktycznych jest zapoznanie dzieci z numerem alarmowym 112 oraz zasadami korzystania z niego – poprzez naukę wybierania numeru z aparatu telefonicznego (z powodzeniem można do tego celu wykorzystać zabawkę lub telefon wykonany przez prowadzącego z papieru), odgrywanie przez dzieci ról dyspozytora i poszkodowanego oraz wspólne określenie rodzaju informacji, które należy przekazać, dzwoniąc na numer alarmowy. Dokonując pewnych modyfikacji w proponowanym poniżej konspekcie, zajęcia można wykorzystać do nauki telefonów do poszczególnych służb ratunkowych. Wybór numeru 112 podyktowany był jego uniwersalnym zastosowaniem.

Konspekt realizuje treści zawarte w podstawie programowej wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego, stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia MEN z 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (DzU z 2009 nr 4, poz. 17).

Konspekt zajęć dydaktycznych

Grupa wiekowa: pięcioletki

Temat kompleksowy: poznajemy zawody – strażak

Temat dzienny: numer alarmowy 112

Cele ogólne: kształtowanie prawidłowych postaw w sytuacji zagrożenia, przygotowanie właściwej postawy obywatelskiej na wypadek zagrożenia, utrwalanie znajomości podstawowych danych o sobie, rozwijanie reakcji na różnorodne sygnały i znaki, rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego

Cele szczegółowe: dziecko potrafi wybrać numer alarmowy 112, przedstawić się i podać swój adres zamieszkania; wie, kiedy można dzwonić pod numer 112 i jakie informacje należy przekazać, dzwoniąc na numery alarmowe; odgrywa role parateatralne związane z tematem zajęć

Metody: asymilacyjne – opis, rozmowa; sposoby społecznego porozumiewania się – umowa, aprobata; samodzielnego dochodzenia do wiedzy – zabawa ruchowa, zabawa dydaktyczna; waloryzacyjne – pokaz, obserwacja; praktyczne – metoda ćwiczeń

Treści: „Wesołe przedszkole. Program wychowania i edukacji przedszkolnej” Małgorzata Walczak-Sarao, Danuta Kręcisz, WSiP, Warszawa 2009: znajomość najbliższych członków rodziny, posługiwanie się własnym imieniem i nazwiskiem

– s. 26; znajomość własnego adresu – s. 27; rozumienie i przestrzeganie ustalonych norm i zasad zachowania; współudział w tworzeniu umów graficznych, słownych, ruchowych i wspólne ich respektowanie – s. 27; przestrzeganie zasad zgodnego współżycia w grupie – s. 27

Uwaga! Uwzględnienie punktu „Treści programowe” w konspekcie nie zawsze jest wymagane. Czasem wystarczy informacja, że zajęcia realizują treści podstawy programowej. Zależy to od osoby, która będzie zatwierdzać konspekt. Przygotowując konspekt, należy uwzględnić program wychowania przedszkolnego realizowany w danym przedszkolu.

Formy pracy: indywidualna, zbiorowa

Pomoc dydaktyczne: piłka, dwa telefony (rzeczywisty, zabawka lub wykonany przez prowadzącego z papieru), arkusz papieru formatu A2, farby, rysunek przedstawiający strażaka, policjanta i lekarza wraz z numerem 112 (załącznik 1), rysunek przedstawiający aparat telefoniczny (załącznik 2, po egzemplarzu dla każdego dziecka), arkusz z cyframi (po egzemplarzu dla każdego dziecka), kleje, kredki ołówkowe bez oprawy drewnianej

Ważne informacje:

Zgłoszenie alarmowe – informacja o wystąpieniu lub podejrzeniu wystąpienia nagłego zagrożenia dla życia i zdrowia, środowiska lub mienia, przekazana na numer alarmowy 112 lub inny numer alarmowy obsługiwany w centrum powiadamiania ratunkowego lub wojewódzkim centrum powiadamiania ratunkowego albo z wykorzystaniem innych środków komunikacji umożliwiających przekazanie tej informacji do centrum powiadamiania ratunkowego lub wojewódzkiego centrum powiadamiania ratunkowego (§ 2 pkt 3 rozporządzenia MSWiA z 31 lipca 2009 r. ws. organizacji i funkcjonowania centrów powiadamiania ratunkowego wojewódzkich centrów powiadamiania ratunkowego). Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz centrum powiadamiania ratunkowego lub jednostkę ochrony przeciwpożarowej albo Policję bądź wójta albo sołtysa (art. 9 ustawy z 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej).

Marta Brzozowska

Autorka jest pedagogiem wczesnoszkolnym, pracuje w Biurze Rozpoznawania Zagrożeń KG PSP

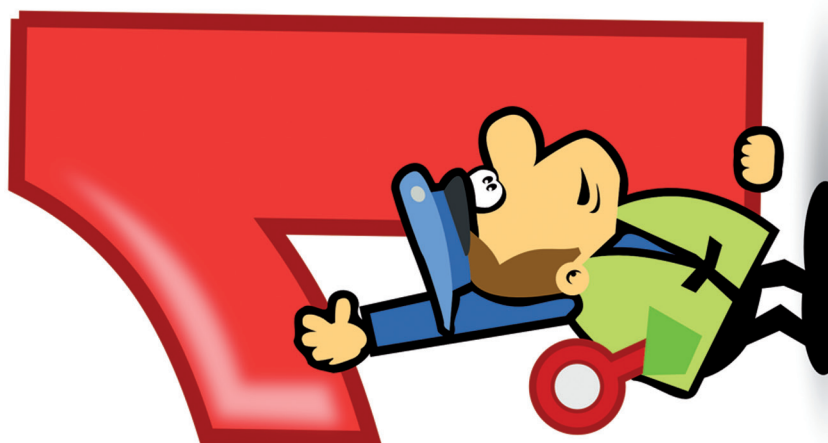
Faza zajęć	Czas trwania	Czynności prowadzącego	Czynności dzieci	Uwagi
Rozpoczęcie	5 min	Zapraszam wszystkie dzieci przed tablicę. Siadamy w kółeczku. Nogi zawiązujemy w kokardki. Na początek przywitamy się. Dziecko, do którego rzucę piłkę, powie, jak ma na imię i nazwisko oraz gdzie mieszka. Prowadzący rzuca piłkę do każdego dziecka.	Dzieci wykonują polecenia prowadzącego. Dziecko, do którego trafi piłka, przedstawia się.	Prowadzący sprawdza pozycje dzieci.
Rozwinięcie	14 min	Dzisiaj powiemy (przypomnimy) sobie, co należy zrobić, gdy potrzebna jest pomoc (np. straży pożarnej). Mam tutaj ogromną kartkę, na której napiszemy, co powinniśmy zrobić, gdy nam lub naszym bliskim będzie potrzebna pomoc. Każde dziecko, które będzie miało pomysł i chciałoby, żeby zapisać go w naszej karcie, podniesie rękę do góry. Zgoda? Co musimy zrobić, gdy znajdziemy się w niebezpieczeństwie? Świetnie. Najpierw musimy zadbać o nasze bezpieczeństwo. Musimy szybko oddalić się od niebezpiecznego miejsca (np. pożaru). Prowadzący zapisuje odpowiedzi dzieci. Co dalej? Bardzo dobrze. Trzeba poinformować o tym kogoś dorosłego. Co można dopisać jeszcze do naszych zasad? Jak myślicie, co trzeba zrobić, jeżeli nie ma nikogo dorosłego, kto mógłby nam pomóc? Tak. Trzeba zadzwonić po pomoc. Czy ktoś zna numer alarmowy, na który można dzwonić, gdy jest potrzebna pomoc? Tak, to jest ten numer, na który można dzwonić, gdy potrzebna jest pomoc straży pożarnej. Spójrzcie. Jest też numer 112 – to jeden wspólny numer dla pogotowia, policji i straży pożarnej. Ten numer jest bezpłatny. Można na niego dzwonić, nawet gdy nie ma się pieniędzy, ale tylko wtedy, gdy potrzebna jest pomoc. Nigdy nie można tego robić dla zabawy. Osoba prowadząca przykleja do tablicy obrazek przedstawiający policjanta, strażaka i lekarza wraz z numerem 112 (załącznik 1).	Jaka duża. Nie podoba mi się. Ja też chcę taką.. Dzieci przytakują. Uciekać. Zadzwonić po straż. Krzyczeć, że się pali. Zawołać rodziców. Dzieci nie odpowiadają. Trzeba uciekać. Trzeba zadzwonić do straży. 998.	

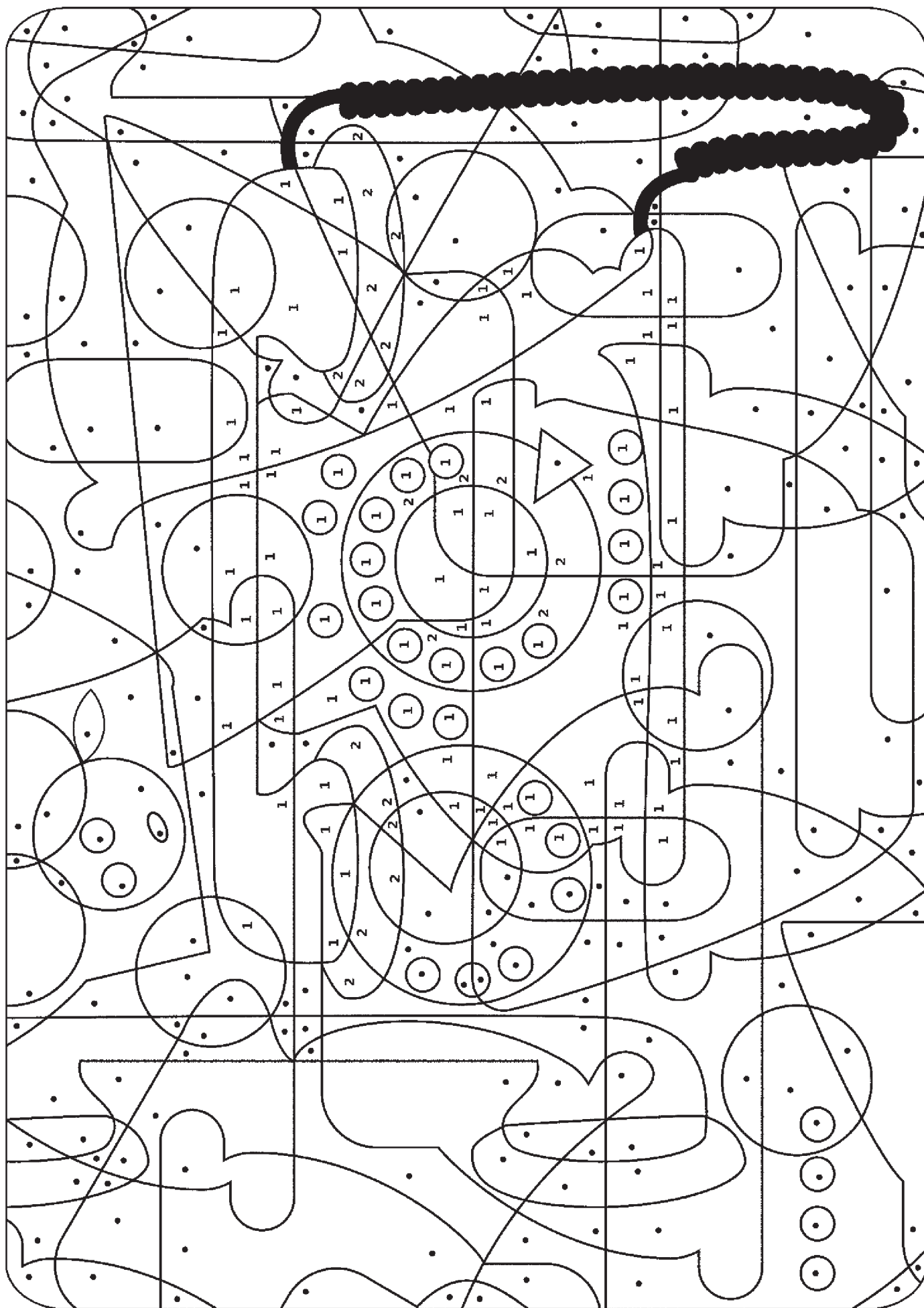
cd. tabeli na str. 30

Faza zajęć	Czas trwania	Czynności prowadzącego	Czynności dzieci	Uwagi
		Osoby, które odbierają te telefony (alarmowe), nazywamy dyspozytorami. Są one specjalnie przygotowane do rozmowy z nami, mogą wysłać do nas policję, straż pożarną lub pogotowie, w zależności od grożącego nam niebezpieczeństwa. Najpierw musimy wykręcić (wystukać) numer 112, tak? Numer 112. Prowadzący na telefonie zabawce wskazuje cyfry i wyjaśnia: Musimy wcisnąć dwa razy jeden (pierwsza cyferka na telefonie) i jeden raz dwa (dwójka jest obok jedynki). Co musimy powiedzieć, kiedy dodzwonimy się na ten numer? Tak. Trzeba się przedstawić. Tak jak zrobiliście to podczas zabawy z piłką. (Jestem Adaś Kowalski. Mieszkam na Topolowej 15). Musimy powiedzieć, gdzie jesteśmy, żeby pomoc wiedziała, gdzie musi przyjechać! Co jeszcze trzeba powiedzieć? Że jesteśmy sami, tak, bardzo dobrze. Taka informacja jest bardzo ważna. Że się pali. Musimy powiedzieć, co się stało – dlaczego potrzebujemy pomocy. Kiedy możemy zadzwonić na numer 112? Na telefon alarmowy dzwonimy, gdy sami potrzebujemy pomocy lub gdy ktoś inny jej potrzebuje, np. mama, siostra, babcia, sąsiad itd. Coś jeszcze? A czy moglibyśmy dopisać, że nie można odkładać słuchawki, dopóki dyspozytor (pani lub pan, którzy siedzą po drugiej stronie telefonu) tego nie zrobią? Zgadza się z tym? Jak myślicie, dlaczego nie wolno tego robić? Nie można się rozłączać, dopóki dyspozytor nam nie pozwoli. To bardzo ważne, bo może mieć do nas pytania. Może podpowiedzieć, co trzeba zrobić. Przeczytam wam zasady, które zapisaliśmy. Jeśli któreś z dzieci będzie miało jeszcze jakiś pomysł, to go dopiszemy. Osoba prowadząca czyta zasady. Czy coś jeszcze chcielibyście dopisać? Osoba prowadząca dopisuje zasady. Świetnie. Podczas pożaru musimy pamiętać, żeby nie chować się za żadnymi przedmiotami, tylko szybko uciekać i powiadomić innych, tak aby wiedzieli, że grozi im niebezpieczeństwo. Czy wszystkie dzieci zgadzają się, że tak należy postępować, gdy znajdziemy się w niebezpieczeństwie? Bardzo się cieszę. Na znak, że wszyscy się zgadzamy, że tak trzeba postąpić, gdy znajdziemy się w niebezpieczeństwie, każdy odciśnie swoją dłoń na tej kartce. Zapraszam do mnie po kolei.	Tak. Dzień dobry. Przywitać się. Że się pali. Tu Adaś. Nie ma rodziców w domu. Jestem sam. Że nie ma rodziców. Że się pali. Jak złamiemy nogę. Jak jest pożar. Wypadek. Jak kotek siedzi na drzewie. Dzieci nie odpowiadają. Tak. Bo to nieładnie. Są starsi. Mogą chcieć z nami rozmawiać. Nie chowamy się. Krzyczymy, że jest pożar. Tak Dzieci akceptują zasady poprzez odciśnięcie na papierze rączki zamoczonej w farbie.	Można wykorzystać do nauki numeru wierszyk: „Jeden nos, jedna buzia, dwoje oczu i naciśnij zielone dzwonek” wraz z pokazywaniem części ciała.
Zakończenie	10 min	Prowadząca zaprasza dzieci do zabawy. Pobawimy się dziś w aktorów. Jedno dziecko będzie dyspozytorem i będzie odbierało telefon alarmowy, inne dziecko będzie wystukiwało numer i dzwoniło do niego. Zgoda? Kto chce być jako pierwszy dyspozytorem? Osoba prowadząca zaprasza dzieci do odegrania ról. Sprawdza, jak sobie radzą, przypomina (pokazuje), w jakiej kolejności należy wystukać numer. Podpowiada, jakie informacje trzeba podać, dzwoniąc pod numer alarmowy. (Odwołuje się do wspólnie stworzonej makiety). Teraz każde z was dostanie ode mnie kartkę z cyfrą 1 lub 2. Prowadzący prosi, by dzieci ustawiły po trzy osoby tak, aby utworzyć numer 112. Pomaga im się ustawić i zapoznaje dzieci z regułami zabawy. Uśmiechamy się do swoich sąsiadów i zapamiętujemy ich buzie. Za chwilę będziecie chodzić po sali na paluszkach, ostrożnie, żeby się nie potrącać. Na dźwięk tamburyna ustawicie się tak, jak stoicie teraz, żeby utworzyć numer 112 – numer alarmowy.		Po zabiegach higienicznych. Numer alarmowy umieszczony jest na tablicy, tak by dzieci podczas zabawy mogły z niego skorzystać. Część dzieci dostaje kartki z cyfrą 1, część z cyfrą 2.
Podsumowanie	7 min	Zapraszam do stolika. Osoba prowadząca wręcza każdemu dziecku arkusz do kolorowania (załącznik 2). Dzieci kolorują rysunek według instrukcji prowadzącego. Elementy obrazka oznaczone cyfrą 1 – na kolor czerwony, cyfrą 2 – na kolor czarny. Po pokolorowaniu zgodnie z instrukcją, powstaje rysunek telefonu. Dzieci, które ukończą pracę, otrzymują od prowadzącego arkusz z cyframi. Osoba prowadząca prosi o wybranie spośród szeregu cyfr wszystkich cyfr 1 i 2, a następnie ułożenie z nich numeru 112 i przyklejenie go pod rysunkiem telefonu. Prowadzący ogląda prace, chwali za ich wykonanie i rozmawia z dziećmi na temat powstałych obrazków.		
Likwidacja zajęć	1 min	Odkładanie prac do szufladek. Porządkowanie sali przez dzieci.		

Bibliografia

Ustawa z 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (DzU 2009, nr 178, poz. 380 z późn. zm.); rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych i administracji z 31 lipca 2009 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania centrów powiadamiania ratunkowego i wojewódzkich centrów powiadamiania ratunkowego (DzU 2009, nr 130, poz. 1073 ze zm.); Małgorzata Walczak- Sarao', Danuta Kręcis, Wesołe przedszkole. Program wychowania i edukacji przedszkolnej, WSiP, Warszawa 2009.

rys. Karol Kiełski

Ewakuacja z przedszkola

Podstawowym celem zajęć „Ewakuacja z przedszkola” jest wdrożenie dzieci do prawidłowych zachowań podczas ewakuacji poprzez: doskonalenie umiejętności poruszania się w grupie (ustawienia się w pary oraz w rzędzie), wskazanie postaw właściwych podczas ewakuacji oraz zasygnalizowanie istnienia znaków ewakuacyjnych.

Proponowane zajęcia wymagają współpracy z nauczycielem przy organizacji spaceru po przedszkolu i zwrócenia uwagi dzieci na znaki ewakuacyjne. Rozmowa na temat znaków będzie dla prowadzącego zajęcia punktem wyjścia do rozwinięcia tematu „Ewakuacja z przedszkola”.

Konspekt realizuje treści zawarte w podstawie programowej wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego stanowiącej załącznik 1 rozporządzenia ministra edukacji narodowej z 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (DzU z 2009 nr 4, poz. 17).

Konspekt zajęć dydaktycznych

Temat kompleksowy: Poznajemy zawody – strażak

Temat dzienny: Ewakuacja z przedszkola

Grupa wiekowa: pięcioletki

Cele ogólne: rozwijanie reakcji na różnorodne sygnały i znaki, a także orientacji w przestrzeni pionowej i poziomej, kształtowanie rozumienia symboli i znaków oraz prawidłowych postaw w sytuacji zagrożenia

Cele szczegółowe: dziecko dostrzega znaczenie znaków ewakuacyjnych, wie, jak zachowywać się podczas ewakuacji, potrafi wskazać, jakie zachowania podczas ewakuacji są nieprawidłowe, wykonuje polecenia prowadzącego zajęcia, porusza się w grupie: w marszu bez potrącania się, omija przeszkody

Metody: asymilacyjne – rozmowa, pogadanka, opis; sposoby społecznego porozumiewania się – umowa, aprobata; samodzielnego dochodzenia do wiedzy – zabawa ruchowa, zabawa dydaktyczna; waloryzacyjne – pokaz, obserwacja

Treści dydaktyczne:

„Wesołe przedszkole i przyjaciele. Program wychowania i edukacji przedszkolnej” Małgorzata Walczak-Sarao¹, Danuta Kręcis, WSiP, Warszawa 2009: zapoznanie z pomieszczeniami w przedszkolu, bezpieczne poruszanie się w budynku – s. 26; odkładanie rzeczy na ustalone miejsce, zachowanie porządku w szafkach indywidualnych – s. 27; przestrzeganie zasad zgodnego współżycia w grupie – s. 27; wyszukiwa-

nie szczegółów, którymi różnią się dwa obrazki – s. 29; odczytywanie, rozumienie symboli i znaków – s. 29; omawianie obrazków, ilustracji, historyjek obrazkowych, dostrzeganie zależności, złożoności sytuacji, związków przyczynowo-skutkowych – s. 31. Uwaga! Uwzględnienie punktu „treści programowe” w konspekcie nie zawsze jest wymagane. Czasem wystarczy informacja, że zajęcia realizują treści podstawy programowej. Zależy to od osoby, która będzie zatwierdzać konspekt. Przygotowując konspekt, należy uwzględnić program wychowania przedszkolnego realizowany w danym przedszkolu.

Formy pracy: indywidualna, zbiorowa

Pomoce dydaktyczne: obrazek przedstawiający nieprawidłowe zachowania podczas ewakuacji, obrazek przedstawiający prawidłowe zachowania podczas ewakuacji, labirynt (po jednym dla każdego dziecka), gwizdek, tarcza żółta, tarcza czerwona, woreczki, szarfy, gazety, obręcz

Ważne informacje:

Z każdego miejsca w obiekcie, w którym przebywają ludzie, zapewnią się odpowiednie warunki ewakuacji, umożliwiające szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów; a także zastosowanie technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego (...) – § 15 ust. 1 rozporządzenia MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

W przypadku obiektów, w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników, w szczególności: szkół, przedszkoli, internatów, domów studenckich, praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać co najmniej raz w roku, jednak w terminie nie dłuższym niż trzy miesiące od rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników (§ 17 ust. 2 rozporządzenia MSWiA jw.).

Po podjęciu decyzji o ewakuacji ludzi należy: niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w budynku o powstaniu i charakterze zagrożenia, w pierwszej kolejności ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz z pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar bądź zadymienie.

Marta Brzozowska

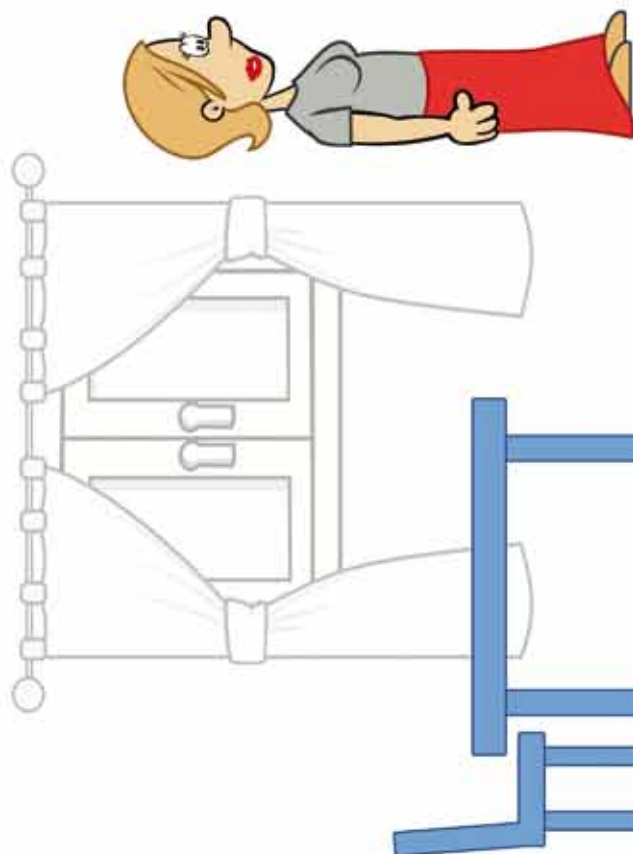
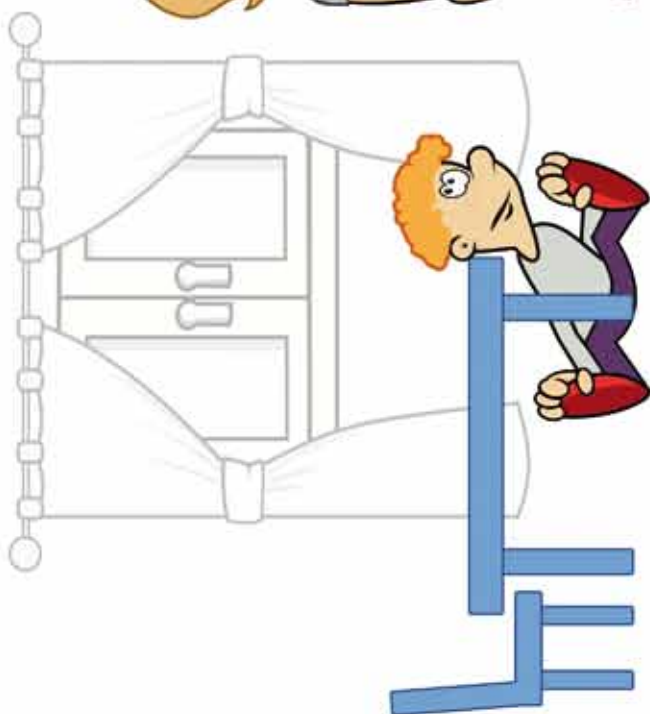
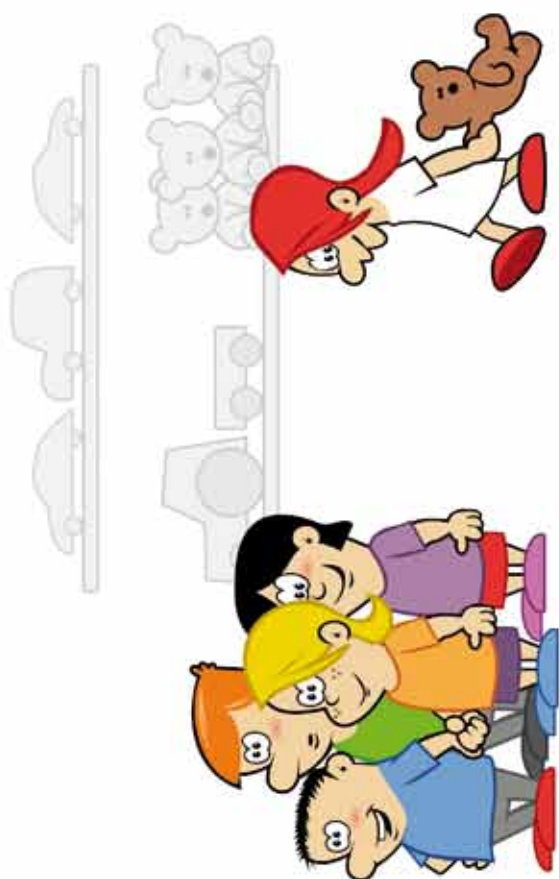
Autorka jest pedagogiem wczesnoszkolnym, pracuje w Biurze Rozpoznawania Zagrożeń KG PSP

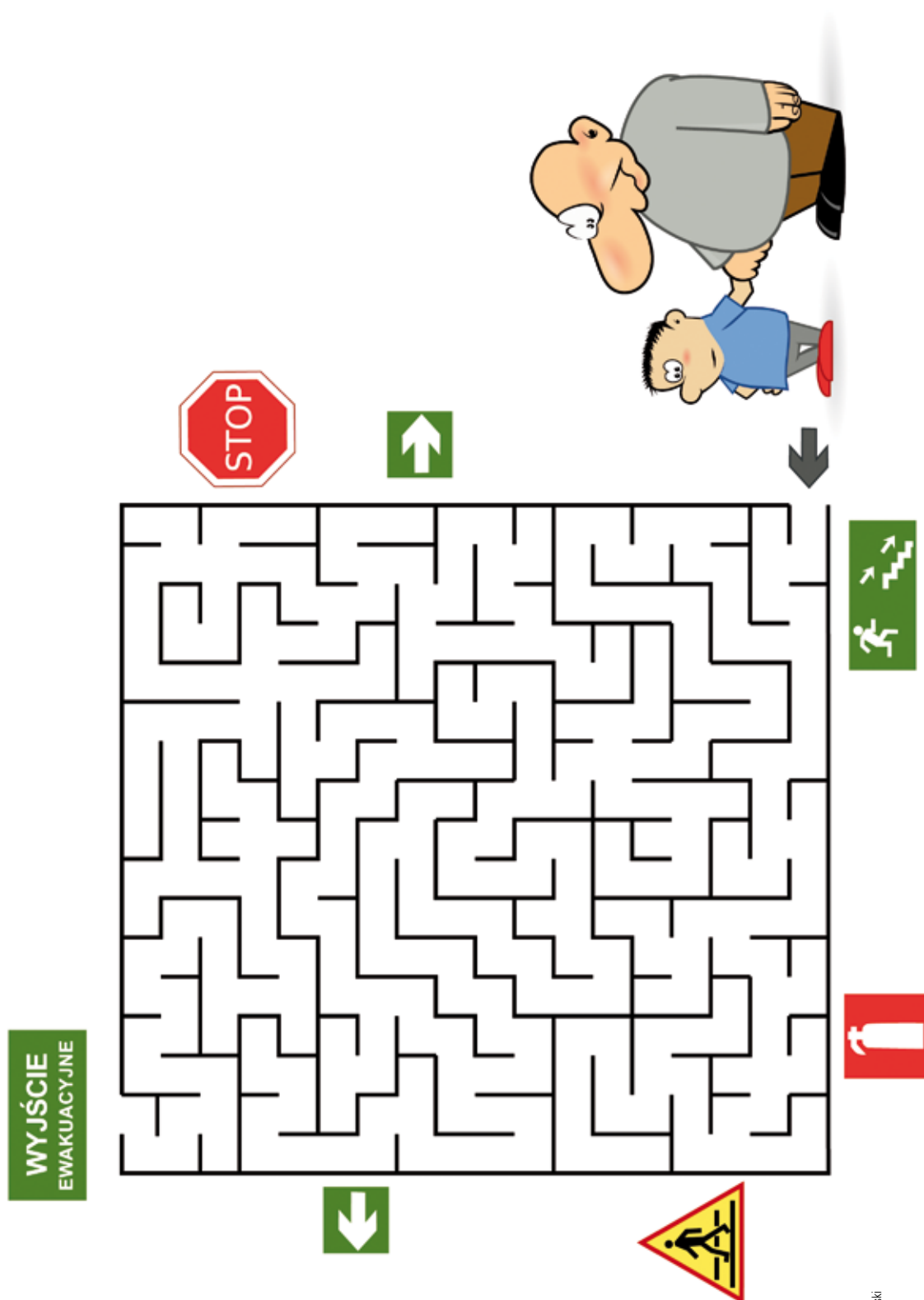
Faza zajęć	Czas trwania	Czynności prowadzącego	Czynności dzieci	Uwagi
Rozpoczęcie	5 min	Zapraszam dzieci przed tablicę. Siadamy w kółeczku. Nogi zawiązujemy w kokardki. Osoba prowadząca zaprasza dzieci do zabawy. Pokazuje maskotkę (np. Żarką) i przedstawia się, mówiąc: <i>Mamy dzisiaj wyjątkowego gościa. To jest miś... (Żarek). Witam Cię misiu (Żarku), nazywam się...</i> – osoba prowadząca podaje swoje imię i nazwisko. Następnie przekazuje maskotkę do najbliższego siedzącego dziecka i prosi, by również się przedstawiło. Dziecko po przedstawieniu się przekazuje zabawkę dalej. Gdy przedstawia się już wszystkie dzieci, osoba prowadząca odkłada maskotkę, informując, że dziś miś będzie przyglądał się zabawom dzieci.	Dzieci wykonują polecenia prowadzącego.	Prowadzący sprawdza pozycje dzieci.
Rozwinięcie	13 min	Prowadzący nawiązuje do spaceru po przedszkolu. <i>Podczas spaceru po korytarzu wszyscy uważnie oglądaliście, jak ozdobione są ściany w przedszkolu. Co interesującego się na nich znalazło?</i> <i>Na ścianach w przedszkolu, podobnie jak w naszych mieszkaniach, wiszą różne zdjęcia, obrazki. Dlaczego je zawieszamy?</i> <i>Tak. Te rzeczy zawieszamy, by było przyjemniej i ładniej. W przedszkolu oprócz tych rzeczy wiszą jeszcze inne. Kto zauważył, co to było?</i> <i>Jesteście bardzo spostrzegawczy. Na ścianach w przedszkolu wiszą także specjalne znaki – znaki ewakuacyjne. Jak myślicie, dlaczego je umieszczamy? Czy też dla ozdoby?</i>	<i>Obrazki. Ściany są kolorowe. Zdjęcie pszczołek. Regulamin.</i> <i>Żeby było ładniej. Ja lubię obrazki. Bo tatuś kocha mnie i mamusię. Bo są ładne.</i> <i>Ludzi. Człowieczek. Taki ludzik, jak na pasach. Strzałki.</i> <i>Nie.</i>	Zadanie to wymaga współpracy z nauczycielem. Nauczyciel powinien przed zajęciami zabrać dzieci na spacer po przedszkolu i zwrócić ich uwagę na znaki ewakuacyjne. <i>cd. tabeli na str. 30</i>

Faza zajęć	Czas trwania	Czynności prowadzącego	Czynności dzieci	Uwagi
		Do czego one służą? Tak, one pokazują drogę do wyjścia ewakuacyjnego. Są „świecące”, tak by zawsze były dobrze widoczne. Czy ktoś widział takie znaki gdzieś indziej? Takie znaki są też np. w kinie, supermarkecie czy u lekarza. Jak myślicie, kiedy one są pomocne? One pomagają wyjść z budynku (przedszkola), kiedy jesteśmy w niebezpieczeństwie, (np. wybuchnie pożar). Prowadzący posilkuje się planszami wybranych znaków ewakuacyjnych. Bardzo ważne jest wtedy, żeby uważnie słuchać i wykonywać polecenia pani nauczycielki lub innej dorosłej osoby, która będzie pomagać nam wyjść z przedszkola. Musicie pamiętać, że te znaki są informacją dla osób dorosłych. Dzieci same z przedszkola nie powinny się oddalać, powinny słuchać poleceń pani nauczycielki. Spójrzcie na tablicę. Osoba prowadząca przyczepia obrazek przedstawiający niewłaściwe zachowania podczas ewakuacji. Co widzicie na tym obrazku? Tak. Jest pani nauczycielka i są dzieci. Co robi pani nauczycielka? Świetnie. A co na tym rysunku robią dzieci? Większość dzieci ustawiła się w parach, jedno dziecko trzyma misia. Czy dobrze się zachowuje? Tak. Zobaczcie, widzicie jeszcze kogoś? Tak. Jakiś chłopiec schował się pod stolikiem. Jak myślicie – dlaczego? Być może przestraszył się i dlatego schował się pod stół. Pewnie nie wiedział, że tak nie wolno robić, kiedy jesteśmy w niebezpieczeństwie i pani robi zbiórkę. Trzeba wtedy jej słuchać i szybko iść ustawiać się w pary (w rzędzie). Nie można wtedy chować się, nawet jeżeli się boimy, ani wracać po misia lub inną ulubioną zabawkę. Zobaczcie, mam tu jeszcze jeden rysunek. W czym jest podobny do poprzedniego? Świetnie. A czym się różni? Bardzo dobrze. Czy czymś jeszcze się różni? Tak. Wszystkie dzieci ustawiły się w pary. Jak myślicie, na którym obrazku dzieci zachowały się prawidłowo? Jak powinniśmy się zachować, gdy pani każe się ustawić w pary? Tak, trzeba szybko wykonać polecenie pani i ustawić się w parę lub zrobić pociąg-gąsienicę (dzieci stają w rzędzie i łapią się za ramiona), tak by pani mogła wszystkie dzieci policzyć. Trzeba też pilnować swojej pary i powiedzieć pani, gdy ktoś z dzieci się gdzieś schowa lub oddali od reszty grupy. Na którym obrazku dzieci zachowały się prawidłowo? Świetnie. Ten obrazek pokazuje, jak należy się prawidłowo zachować.	Pokazują, jak iść. Są strzałki w dwie strony. Dzieci nie odpowiadają. Kiedy się nie wie, jak wyjść z budynku. Jak jest ciemno. Jak zabrali prąd. Są dzieci. Jest jakaś pani. Stoi. Liczy dzieci. Czeką na dzieci. Stoją przed panią. Dziecko ma misia. Nie. Bo inne dzieci się nie bawią. Nie słucha pani. Chłopca pod stolikiem. Bo coś zrobił. Bo był niegrzeczny. Bo się przestraszył. Są dzieci. Jest pani. Dzieci stoją. Nie ma dziecka pod stołem. Dziecko wyszło spod stołu. Dziewczynka nie bawi się misiem. Dzieci nie odpowiadają. Trzeba jej słuchać. Stanąć z Asią. Na tym. Dzieci wskazują na drugi obrazek.	
Zakończenie	8 min	Prowadzący zapoznaje dzieci z zasadami zabawy. Dzieci maszerują po sali. Na sygnał – krótki gwizd – wszystkie zatrzymują się w miejscu. Z takiego ustawienia nauczyciel za pomocą kolorowych tarcz (kół, woreczków) wydaje polecenia do wykonania: Tarcza żółta – ustawienie w rzędzie. Tarcza czerwona – w parach. Gdy prowadzący opuści tarczę, dzieci przestają wykonywać ćwiczenia i ponownie maszerują. Prowadząca powtarza czynność. Po dwóch próbach osoba prowadząca rozkłada na podłodze kilka szarf, woreczków, gazety i wyjaśnia, że teraz dzieci muszą tak maszerować, by nie potrącać się i omijać przeszkody. Pozostałe zasady pozostają bez zmian. Osoba prowadząca dziękuje za zabawę i omawia jej przebieg. Kiedy było łatwiej maszerować – gdy podłoga była pusta, czy wtedy, gdy na podłodze porozkładane były różne rzeczy? Podobnie podczas ewakuacji (kiedy musimy opuścić szybko przedszkole) trudniej jest chodzić, gdy przeszkadzają nam porozstawiane lub porozrzucone na korytarzu rzeczy. Mogą one też się zapalić i przenieść pożar do innych części budynku. Bardzo ważne jest, by nie zastawiać korytarzy, bo to może utrudnić poruszanie się. Zapraszam teraz wszystkie dzieci do stolików. Każdy siada na swoim miejscu.	Pusto. Nic nie było. Musiałem skakać przez woreczki. U mnie w domu stoi rower. U mnie wózek.	Należy upewnić się, czy dzieci znają sposób wykonania zadań (tzn. umieją ustawić się w rzędzie, maszerować). Nie należy przedłużać czasu wykonywania ćwiczeń.
Podsumowanie	7 min	Osoba prowadząca rozdaje każdemu dziecku arkusz z narysowanym labiryntem. Zadaniem dzieci jest odnalezienie prawidłowej drogi do wyjścia ewakuacyjnego oraz wybranie spośród podanych znaków tych, które mogłyby ułatwić poruszanie się podczas ewakuacji. Prowadzący rozmawia z dziećmi na temat znaków użytych w ćwiczeniu. Przypomina (informuje), co oznaczają.		

Bibliografia

1. Rozporządzenie ministra SWiA z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (DzU z 2010 r., nr 109, poz. 719).
2. Trześniowski R., Zabawy i gry ruchowe, Warszawa 1995.
3. Walczak-Sarao Małgorzata, Kręcisza Danuta, Wesołe przedszkole i przyjaciele. Program wychowania i edukacji przedszkolnej, Warszawa 2009.

„Co to jest gaśnica?”

Podstawowym celem zajęć „Co to jest gaśnica?” jest zapoznanie dzieci z różnymi sposobami gaszenia ognia. Zajęcia te nie mają jednak dostarczyć dzieciom wiedzy, w jaki sposób posługiwać się urządzeniami gaśniczymi, czy jakiego środka gaśniczego użyć w konkretnej sytuacji, gdyż nie są w stanie i nie powinny podejmować takich działań w obliczu zagrożenia, a ich udział w ratowaniu życia czy mienia dotyczy zapewnienia sobie bezpieczeństwa i powiadomienia odpowiednich służb ratunkowych. Niemniej, aby zaspokoić naturalną ciekawość dzieci i ośwoić je z tematyką ochrony przeciwpożarowej w jak najszerszym zakresie, uważałam za wskazane, by pięciolatkowie zapoznali się z podstawowymi środkami służącymi do gaszenia ognia.

Konspekt realizuje treści zawarte w podstawie programowej wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra edukacji narodowej z 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (DzU z 2009, nr 4, poz. 17).

Konspekt zajęć dydaktycznych

Temat kompleksowy: Poznajemy zawody – strażak

Temat dzienny: Co to jest gaśnica?

Grupa wiekowa: pięciolatkowie

Cele ogólne: kształtowanie prawidłowych postaw w sytuacji zagrożenia, kształtowanie rozumienia pojęcia „gaśnica”, rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego, wzbogacanie słownictwa i sprawności ruchowej

Cele szczegółowe: dziecko wie, jak wygląda gaśnica i do czego służy, potrafi wskazać inne środki służące do gaszenia pożaru, wie, czego nie można gasić wodą, bierze udział w zabawie ruchowej

Metody: asymilacyjne: opis, rozmowa; sposoby społecznego porozumiewania się: umowa, aprobata; samodzielne dochodzenie do wiedzy: zabawa ruchowa, zabawa dydaktyczna, zagadka; waloryzacyjne: pokaz, obserwacja; praktyczne: metoda ćwiczeń

Treści: „Wesołe przedszkole i przyjaciele. Program wychowania i edukacji przedszkolnej” Małgorzata Walczak-Sarao, Danuta Kręcis, Warszawa 2009: składanie obrazka z części – s. 27; poznawanie i opisywanie otoczenia społeczne-

go, technicznego, przyrodniczego – poszerzanie słownictwa, łączenie nazwy z przedmiotem, tworzenie pojęć ogólnych – s. 30; przestrzeganie zasad zgodnego współżycia w grupie – s. 27; rozwiązywanie i układanie zagadek słownych – s. 31

UWAGA: Uwzględnienie punktu „Treści programowe” w konspekcie nie zawsze jest wymagane. Czasem wystarczy informacja, że zajęcia realizują treści podstawy programowej. Zależy to od osoby zatwierdzającej konspekt. Przygotowując konspekt, należy uwzględnić program wychowania przedszkolnego realizowany w danym przedszkolu.

Formy pracy: indywidualna, zbiorowa

Pomoc dydaktyczne: puzzle (jeden egzemplarz na dziecko) [Uwaga! Przygotowanie pomocy wymaga wsparcia ze strony rodziców – załącznik nr 1], arkusz ćwiczeniowy przedstawiający przedmioty służące do gaszenia i inne niezwiązane z tematem zajęć (jeden egzemplarz na dziecko) – załącznik nr 2, gwizdek, latarka, płomienie wycięte z papieru, koc gaśniczy, gaśnica

Ważne informacje:

Według rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, gaśnice w obiektach muszą być rozmieszczone w miejscach łatwo dostępnych i widocznych: przy wejściach do budynków, na klatkach schodowych i korytarzach, przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz; w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki); w obiektach wielokondygnacyjnych – w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to warunki. Odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m; do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej jednego metra.

Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie: A – materiałów stałych, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli; B – cieczy i materiałów stałych topiących się; C – gazów; D – metali; F – tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych.

Marta Brzozowska

Autorka jest pedagogiem wczesnoszkolnym, pracuje w Biurze Rozpoznawania Zagrożeń KG PSP

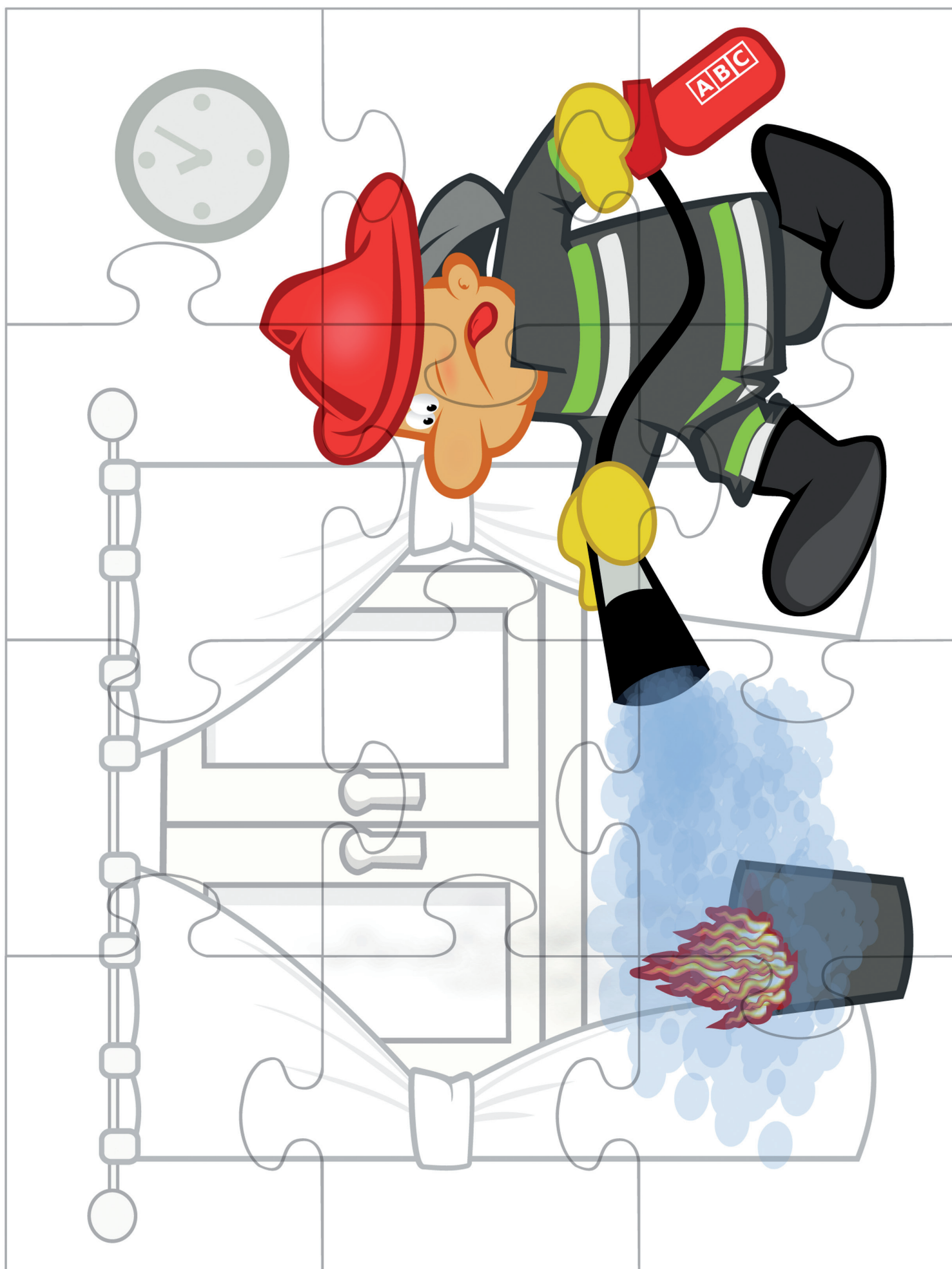
Faza zajęć	Czas trwania	Czynności prowadzącego	Czynności dzieci	Uwagi
Rozpoczęcie	3 min	Zapraszam dzieci na dywan. Siadamy prosto. Nogi zawiązujemy w kokardki. Na początek przywitamy się z naszym ciałem. Ręce przywitają się z kolanami, ręce witają plecy, (głowę, nos, buzię, uszy). Osoba prowadząca mówiąc, wskazuje poszczególne części ciała, z którymi mają przywitać się ręce.	Dzieci dotykają części ciała, o których mówi osoba prowadząca.	Prowadzący sprawdza pozycje dzieci.
Rozwinięcie	15 min	Teraz zamykamy oczy i wyobrażamy sobie, że jesteśmy na polanie. Siedzimy na mięciutkiej trawie. Jest ciepły wieczór. Słychać śpiew ptaków i szum drzew z daleka. Siedzimy przy ognisku. Osoba prowadząca ustawia latarkę i rozkłada dookoła niej papierowe płomienie. Przy ognisku jest bardzo przyjemnie. Ale zrobiło się bardzo ciemno, czas wracać do domu. Otwieramy oczy. Czy możemy zostawić palące się ognisko? Nie jest prawdziwe, bo w przedszkolu nie można palić ogniska, ani bawić się ogniem. Zapaliłyby się nasze zabawki, klocki. Możemy sobie tylko wyobrazić, że to jest prawdziwe ognisko. Jak myślicie, w jaki sposób można je teraz zgasić? Płomieni jest za dużo, nie udałoby się tego zrobić. Nie są takie, jak w świeczce na torcie urodzinowym. Jak myślicie, jak inaczej można by je ugasić? Można połać wodą. Bardzo dobrze. Czy ktoś ma jeszcze pomysł? Osoba prowadząca wręcza każdemu dziecku arkusz z przedmiotami służącymi do gaszenia i innymi niezwiązanymi z tematem zajęć. Zobaczcie. Na kartkach, które rozdałam(ęm) są różne przedmioty. Część z nich można wykorzystać kiedy musimy ugasić ogień. Zaznaczamy pętelką te rzeczy. Co zaznaczyliście?	Dzieci naśladują odgłosy ptaków i szum drzew. Co to? Ognisko. Latarka. To ognisko nie jest prawdziwe. Zdmuchnąć. Nabrać powietrza i zdmuchnąć. Wodą. Połać butelką. Wylać colę. Dzieci nie odpowiadają. Dzieci zaznaczają na karcie. Dzieci zgłaszają się poprzez podniesienie ręki. Woda. Piasek z łopatką	Na polanach ogniska wolno palić tylko w wyznaczonych miejscach. Podczas tego ćwiczenia oprócz wskazania przed-

cd. tabeli na str. 30

Faza zajęć	Czas trwania	Czynności prowadzącego	Czynności dzieci	Uwagi
		Świetnie. Piasek z łopatą może służyć nie tylko do zabawy, ale również wtedy, gdy musimy ugasić pożar. Co jeszcze zaznaczymy pętelką? Dobrze. A co to jest? Czy można go użyć do gaszenia? Można. To jest specjalny koc gaśniczy, który również stosuje się do gaszenia. Osoba prowadząca pokazuje koc gaśniczy. Pozwala dzieciom dotknąć go i obejrzeć z każdej strony. Tego koca używa się wtedy, gdy pożar jest mały i nie można gasić ognia np. wodą. Kocem można ugasić ogień na człowieku. Czy wiecie, co to jest? Osoba prowadząca wskazuje na gaśnicę. Tak, to jest specjalne urządzenie do gaszenia pożaru. Czy widzieliście gdzieś gaśnicę? W przedszkolu jest taka gaśnica? Jest zobaczcie. To jest gaśnica, która zawsze wisi na korytarzu w przedszkolu. Możecie ją obejrzeć. Jak ona wygląda? Tak jest czerwona. A tu jest czarna. Jest ciężka, bo znajduje się w niej dużo specjalnego środka do gaszenia. Trzeba umieć się nią posługiwać. To jest zadanie dla dorosłych. Kto może ją obsługiwać? Kiedy można jej użyć? Gaśnicy używa się często, gdy nie można gasić pożaru wodą. A jakich przedmiotów nie można gasić wodą? Nie wolno gasić urządzeń elektrycznych, np. telewizora. Czego jeszcze? Do każdego pożaru trzeba użyć innych rzeczy, to jest bardzo trudne i trzeba to zostawić strażakom. Czasami używa się wody, czasami gaśnicy lub koca gaśniczego. Nie zawsze też można używać do gaszenia gaśnicy. Bo w gaśnicy są specjalne środki chemiczne, które służą do gaszenia przedmiotów, a nie ludzi. (Stosując je na ludzi lub zwierzęta, możemy podrażnić skórę.) Jeżeli zapali się na kimś ubranie, trzeba je zdjąć albo położyć płonącą osobę na podłodze, owinąć lub przykryć ją kocem, kurtką lub podobną rzeczą, żeby w ten sposób zdusić płomienie. Trzeba też szybko połączyć poparzenia wodą, żeby je ochłodzić.	Ten słupek z węzłem. Tak. Taki mają strażacy. Ja widziałem samochód podczepiony do niego. Koc. Nie. Tym się gasi. Ja nie wiem. Nie. Jest czerwona. Ma dzióbek. Wygląda jak bidon. Foka. Nie dam rady jej podnieść. Pan. Pani Ania. Ciocia. Mój tata. Jak się coś zapali. Jak miś się pali. Dzieci nie odpowiadają. Mikrofale. Telewizora. Gierki. Dlaczego? Widziałem w filmie.	miotów służących do gaszenia można także zaproponować zabawę w dopasowanie do siebie przedmiotów, np. lizak – cukierek (słodczy); ołówek – linijka (przybory piśmienne); wskazanie przedmiotu, który nie pasuje do żadnego innego (kwiatek). Warto podczas wycieczki do straży pożarnej pokazać dzieciom, jak się używa gaśnicy. Ważne, by zadbać o odpowiednie zabezpieczenie. Trzeba także podkreślić, że gaśnice obsługiwać mogą tylko dorośli. Trzeba zwrócić uwagę, że nie każdej. Gaśnice wodne i plynowe też są wykluczone.
Zakończenie	5 min	Teraz się poruszamy. Prowadzący zapoznaje dzieci z zasadami zabawy. Pobawimy się w strażaków, którzy gaszą pożar. Maszerujecie cichutko, na paluszkach po sali. Na sygnał syreny – gwizdek gasicie pożar w ten sposób. Osoba prowadząca wskazuje sposób wykonywania zadania: skłony tułowia – polewanie pożaru wodą z wiadra.		
Podsumowanie	8 min	Osoba prowadząca zaprasza dzieci do stolika. Każdy siada na swoim miejscu. Rozdam wam puzzle do ułożenia. Chcecie wiedzieć, co na nich będzie? Postuchajcie. Osoba prowadząca czyta zagadkę o strażakach. „Pędzą na alarm czerwonym samochodem. Spieszą się. Do pomp i węży potrzebują wody. Wchodzą do domu po drabinie, pracują, ratują, aż niebezpieczeństwo minie”. Osoba prowadząca rozdaje każdemu dziecku puzzle. Po ułożeniu powstaje obrazek przedstawiający strażaka gaszącego gaśnicą kosh na śmieci. Dzieci mogą pokolorować prace.	Strażak. Straż.	To ćwiczenie wymaga współpracy z rodzicami. Nauczyciel powinien zadbać o rozdanie rodzicom obrazków do wycięcia zgodnie z zarysowanymi liniami, tak aby na zajęciach wszystkie dzieci miały materiał do pracy.

Bibliografia:

1. Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych i administracji z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (DzU z 2010 r. nr 109, poz. 719).
2. Małgorzata Walczak-Sarao', Danuta Kręcisz, *Wesołe przedszkole i przyjaciele. Program wychowania i edukacji przedszkolnej*, Warszawa 2009.

Czujka dymu/tlenku węgla (czadu)

Założeniem zajęć dydaktycznych „Czujka dymu/tlenku węgla (czadu)” jest poinformowanie dzieci o istnieniu szybkiego sposobu wykrywania dymu i czadu – za pomocą czujek oraz uświadomienie im, że te niepozorne urządzenia mogą uratować życie. Zajęcia mają charakter poglądowy i praktyczny – dzieci mają okazję zobaczyć, jak wyglądają czujki i jak działają. Tematyka ta jest istotna ze względu na sprawdzone w praktyce znaczenie urządzeń wczesnego wykrywania i ostrzegania, ratujących zdrowie ludzi, a nierzadko również ich mienie. Warto pamiętać, że dzieci z zaangażowaniem i radością zdają rodzicom relację z zajęć, które odbywają się w przedszkolu, często też są strażnikami przestrzegania określonych zasad w domu. Jeśli więc choćby w minimalnym stopniu podzielić się z nimi tymi informacjami, mogą one skłonić rodziców do zainteresowania się problematyką czujek i w konsekwencji zainstalowania ich w mieszkaniach. Konspekt realizuje treści zawarte w podstawie programowej wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego stanowiącej załącznik 1 rozporządzenia ministra edukacji narodowej z 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (DzU z 2009 nr 4, poz. 17).

Konspekt zajęć dydaktycznych

Temat kompleksowy: Poznajemy zawody – strażak

Temat dzienny: Czujka dymu/tlenku węgla

Grupa wiekowa: pięcioletki

Cel ogólny: zapoznanie z zasadami działania i budową prostych urządzeń przeciwpożarowych, kształtowanie umiejętności związanych z ochroną zdrowia oraz przekształcanie ich w nawyki, uświadomienie korzyści płynących z profilaktycznych działań przeciwpożarowych, rozwijanie myślenia przez stosowanie różnych form aktywności

Cele szczegółowe: dziecko wie, jak wygląda czujka dymu/tlenku węgla (czadu), orientuje się, jakie jest jej działanie, wie, co należy robić, by nie dopuścić do zbierania się czadu, reaguje na polecenia nauczyciela, bierze aktywny udział w zajęciach

Metody: asymilacyjne – opis, pogadanka, rozmowa; sposoby społecznego porozumiewania się – umowa; waloryzacyjne – pokaz, obserwacja; praktyczne – metoda ćwiczeń

Treści programowe: „Wesołe przedszkole i przyjaciele. Program wychowania i edukacji przedszkolnej” Małgorzata Walczak-Sarao, Danuta Kręcis, WSiP, Warszawa 2009: posługiwanie się własnym imieniem i nazwiskiem – s. 26, reagowanie na polecenia i prośby nauczyciela – s. 27, rozpoznawanie i naśladowanie dźwięków dobiegających z otoczenia technicznego, przyrodniczego – s. 29, odszukiwanie na obrazku wskazanego (ukrytego) przedmiotu – s. 29, kontrolowanie strumienia wydychanego powietrza: dmuchanie lekko, mocno – s. 30, poznawanie i opisywanie otoczenia społecznego, technicznego, przyrodniczego (poszerzanie słownictwa, łączenie nazwy z przedmiotem, tworzenie pojęć ogólnych) – s. 30

UWAGA: Uwzględnienie punktu „treści programowe” w konspekcie nie zawsze jest wymagane. Czasem wystarczy informacja, że zajęcia realizują treści podstawy programowej. Zależy to od osoby, która będzie zatwierdzać konspekt. Przygotowując konspekt, należy uwzględnić program wychowania przedszkolnego realizowany w danym przedszkolu.

Formy pracy: indywidualna, zbiorowa

Pomoce dydaktyczne: kłębek włóczki, nośnik danych z nagrałymi dźwiękami z otoczenia społecznego i przyrodniczego (kot, pies, burza, odkurzacz, sygnał czujnika dymu), kartka formatu A5 (do ćwiczenia oddechowego), autonomiczna czujka dymu, świeczka, arkusz ćwiczeniowy (załącznik nr 1, po egzemplarzu dla każdego dziecka)

Przydatne informacje:

Dym jest produktem pożaru, jego skład zależy od składu chemicznego i postaci fizycznej płonących materiałów, warunków i czasu trwania pożaru. Składnikami dymu są produkty całkowitego spalania (dwutlenek węgla, para wodna), produkty niepełnego spalania (tlenek węgla, sadza) i resztki gazów (tlen, azot). Oprócz tego w dymie mogą znajdować się produkty rozkładu różnych substancji palnych (metan, wodór, pary alkoholu metylowego, kwasu octowego, acetonu i inne), a w przypadku pożaru wszechobecnego tworzyw sztucznych również trujące związki azotu (cyjanowodór, fosgen). Szczególnie niebezpieczny jest tlenek węgla, który zawsze znajduje się w dymie i nadaje mu właściwości trujące, oraz nawet minimalne ilości związków azotu. Tlenek węgla może pojawić się również bez pożaru – w przypadku niedostatecznej wentylacji pomieszczeń, w których odbywa się jakieś spalanie, np. za sprawą kuchni gazowej, piecyków gazowych, gazowych podgrzewaczy wody czy kominków dogrzewających pomieszczenia.

Dla własnego bezpieczeństwa warto zainstalować w domu autonomiczne czujki dymu i tlenku węgla – są urządzeniami prostymi i łatwymi w montażu, można je kupić za rozsądną cenę. Nie zapobiegają powstawianiu zagrożenia, jednak skutecznie alarmują mieszkańców o jego wystąpieniu w na tyle wczesnej fazie, że pozwalają na uratowanie zdrowia, życia i mienia. Zasady ich rozmieszczania i montowania opisuje instrukcja obsługi. Zasadniczo jednak przyjmuje się, że na każdej kondygnacji powinna być zamontowana co najmniej jedna czujka, a wydawany przez nią sygnał alarmowy powinien znać wszyscy domownicy.

Marta Brzozowska

Autorka jest pedagogiem wczesnoszkolnym, pracuje w Biurze Rozpoznawania Zagrożeń KG PSP

Faza zajęć	Czas trwania	Czynności prowadzącego	Czynności dzieci	Uwagi
Rozpoczęcie	3 min	Zapraszam wszystkie dzieci przed tablicę. Usiądźcie wygodnie na dywanie. Nogi zawiązujemy na kokardki, ręce kładziemy na kolanach. Osoba prowadząca razem z dziećmi tworzy krąg. Trzymając w ręku włóczkę, wyjaśnia: To jest kłębuszek, za pomocą którego przypominamy sobie imiona kolegów. Przedstawia się: Mam na imię ..., a następnie, rozwijając kłębuszek, prosi dzieci o podanie imion.	Dzieci siadają.	
Rozwinięcie	17 min	Posłuchajcie bardzo uważnie. Osoba prowadząca włącza nagranie z dźwiękami znanymi dzieciom z otoczenia przyrodniczego i technicznego (szczekanie, miauczenie, odgłos burzy, dźwięk odkurzacza, dźwięk syreny, dźwięk alarmowy czujki dymu). Po każdym dźwięku pyta o dźwięki, które dzieci usłyszały. Gdy są to dźwięki możliwe do odtworzenia przez dzieci, daje im znak do naśladowania przez podniesienie ręki. Posłuchajcie. Co to za dźwięk? A teraz? Świetnie. Osoba prowadząca włącza płytę z nagrany odgłosem odkurzacza. Kto wie, co teraz słychać? Bardzo dobrze. To dźwięk odkurzacza. Zobaczmy, czy z tym dźwiękiem sobie poradzicie. Osoba prowadząca włącza dźwięk burzy. Posłuchajcie jeszcze jednego odgłosu. Co to może być? Osoba prowadząca włącza nagranie. Słychać dźwięk czujki dymu. Co to za dźwięk? Świetnie. Kiedy można usłyszeć taki dźwięk? Tak. Wtedy można taki dźwięk usłyszeć. Ale nie tylko. Ten, który usłyszeliście przed chwilą, wydaje to małe urządzenie. Osoba prowadząca pokazuje czujkę dymu.	Pies. Dzieci naśladowują usłyszany dźwięk. Kotek. Kot. Blender. Ktoś robi porządki. Odkurzacz. Burza. Ja się boję burzy. Ja lubię. Mama pozwala mi chodzić później po kałuzach. Alarm. Sygnał. Syrena. Napad na bank. Na filmie.	

cd. tabeli na str. 30

Faza zajęć	Czas trwania	Czynności prowadzącego	Czynności dzieci	Uwagi
		To jest urządzenie, które alarmuje, gdy naszemu życiu zagraża niebezpieczeństwo. Czy któreś z dzieci widziało takie urządzenie? To urządzenie jest też na suficie w tej sali. Uwaga, kto pierwszy je zauważy? Jak myślicie, przed czym ono chroni? To urządzenie informuje nas, że w powietrzu znajduje się niebezpieczna dla zdrowia substancja i że być może pojawił się gdzieś pożar. Kiedy w powietrzu unosi się dym, to urządzenie włącza się i dźwiękiem alarmuje nas o niebezpieczeństwie. Ten dźwięk może być różny. Ważne jest, żeby każdy (z rodziny), kto przebywa w pomieszczeniach, wiedział, jaki wydaje ono dźwięk, kiedy dzieje się coś złego. Jak wygląda to urządzenie? Świetnie, a w środku mieści się bateria, dzięki której to małe urządzenie ma siłę, by alarmować, kiedy wyczuje dym (lub czad). Jest bardzo pomocne. Warto montować je także w domu. Informuje o dymie (i czadzie), nawet jeżeli pożar wybuchnie nocą, gdy wszyscy śpią. Można wtedy szybko opuścić zagrożone mieszkanie. Chciecie zobaczyć, jak to działa? Osoba prowadząca zapala świeczkę i przykłada do detektora dymu (przyniesionego specjalnie na zajęcia). Unoszący się dym powoduje, że włącza się alarm. Kiedy alarm się włączył? Widzicie. Włączył się, gdy dotarł do niego dym. Czujnik włącza się, gdy coś się zapali i pojawi się dym. Są też czujniki, które włączają się, gdy w powietrzu unosi się czad. Czy ktoś słyszał, co to jest czad? Co to takiego? Czad (strażacy nazywają czad tlenkiem węgla) to nie tylko, jak jest fajnie, ale przede wszystkim to niebezpieczny gaz, który nie ma zapachu i go nie widać, a jest bardzo szkodliwy. Jest jak powietrze, bo go nie widzimy ani nie czujemy. Czad jest trujący. Możemy nie wiedzieć, że jest w powietrzu, a on będzie na nas źle wpływać. Możemy się bardzo źle poczuć, nawet zemdleć. Co wtedy trzeba zrobić? Tak, trzeba wezwać pomoc. A tymczasem pootwierać okna i drzwi, żeby do mieszkania wpadło powietrze. Czad może powstać wtedy, gdy w domu korzysta się z piecyków gazowych, kominków itd. i w pomieszczeniu jest zły przepływ powietrza, czyli nieodpowiednia wentylacja. Trzeba robić wszystko, żeby do tego nie dopuścić. Trzeba wpuszczać kominarzy, słuchać ich i robić to, co nam doradzają i pamiętać o kontroli urządzeń i przewodów. Trzeba też wietrzyć mieszkanie. Warto mieć zainstalowane takie małe urządzenie, które również wykryje czad. Ono nie zapobiega powstawaniu czadu, ale alarmuje, kiedy on już powstanie. Trzeba też zadbać o prawidłowy obieg powietrza w domu. Pokażę wam, jak można to łatwo sprawdzić! Wstajemy i ustawiamy się w pary z Michałem i Krysią. Osoba prowadząca prowadzi dzieci do łazienki, by sprawdzić ciąg powietrza. Zobaczcie. Tu za tą kratką jest otwór i kanał, którym przedostaje się powietrze. Mam tutaj kartkę, za pomocą której sprawdzimy, czy powietrze krąży tu prawidłowo. Osoba prowadząca przykłada kartkę do przewodu wentylacyjnego i puszcza ją. Zobaczcie, nie trzymam kartki, a ona nie spada. Tak powinno być. To jest znak, że powietrze dobrze krąży, czyli że jest tu dobra wentylacja. Możecie sprawdzić to w domu, ale z rodzicami. Co mogło się innego stać z tą kartką, kiedy ją puściłam? Tak, kartka mogła opaść, co mogłoby znaczyć, że nie ma odpowiedniego przepływu powietrza – a to właśnie grozi gromadzeniem się gazu i czadu. Osoba prowadząca powtarza czynność. Po upewnieniu się, że wszystkie dzieci widziały doświadczenie, prosi je o ustawienie się w pary i prowadzi do sali przedszkolnej.	Nie. Jest tam. Ja widzę. O, jest. Przed złodziejami. Przed papierosami. Jest małe. Białe jak mleczko. Tak. Jak poczuł dym. Jak zapalił (zapaliła) pan (pani) świeczkę. Tak. Jak jest fajnie. Fajnie jest. Zadzwoń na pogotowie. Na numer 112. Ale fajnie. Nie opada. Trzyma ją pan (pani). Mogła pofrunąć. Mogła spaść.	Należy zadbać, by pokaz odbywał się bezpiecznie, żeby nie zniszczyć czujki oraz zwrócić uwagę na zapewnienie każdemu dziecku odpowiedniej ekspozycji. Należy wcześniej udać się do pomieszczenia, w którym będzie przeprowadzone ćwiczenie, by upewnić się, że zadanie to da się sprawnie zorganizować i zapewnić każdemu dziecku odpowiednią widoczność.
Zakończenie	4 min	Prowadzący zajęcia prosi, by dzieci ustawiły się wzdłuż ściany, tak by każde dziecko miało kawałek pustej ściany dla siebie i wręcza każdemu kartkę. Zadaniem dzieci jest przyłożenie kartki do ściany i dmuchanie głęboko, ale spokojnie, miarowo, tak aby nie opadła na ziemię. Osoba prowadząca chwali dzieci za zaangażowanie podczas wykonywania zadania.		Można przeprowadzić zabawę w formie konkursu i nagrodzić brawami zwycięzcę – dziecko, którego kartka najpóźniej opadnie.
Podsumowanie	5 min	Zapraszam do stolików. Każde dziecko siada na swoim miejscu. Osoba prowadząca rozdaje dzieciom arkusze ćwiczeniowe – obrazki przedstawiające pokój wypoczynkowy. Pod obrazkiem znajdują się przedmioty, które dzieci muszą odnaleźć na rysunku (m.in. czujka pożarowa, gaśnica). Co jest na obrazku? Tak. A na dole, pod obrazkiem są przedmioty, które ukryły się na tym obrazku i trzeba je odnaleźć. Spróbujcie. Czego trzeba poszukać? Osoba prowadząca nazywa z dziećmi po kolei rzeczy, które muszą odnaleźć. Następnie przygląda się pracom dzieci i rozmawia na temat obrazków.	Jest pokój. Łóżko stoi. Wisi zastonka.	

